

05. oktober 2023

Samlenotat vedrørende rådsmødet (ECOFIN) den 17. oktober 2023

- 1) Reform af EU's finanspolitiske regler
KOM(2023) 240, KOM(2023) 241 og KOM(2023) 242 2
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet
- 2) Implementering af genopretningsfaciliteten (RRF)
KOM(2020)408, KOM(2022)231, KOM(2023)545, KOM(2023)555, KOM(2023)567 28
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet
- 3) Økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine
KOM(2023) 0338 44
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet, Finansministeriet og Udenrigsministeriet
- 4) Rådskonklusioner om international klimafinansiering
KOM-dokument foreligger ikke 50
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet og Finansministeriet
- 5) Afrapportering fra G20-møde 11.-13. oktober 2023
KOM-dokument foreligger ikke 55
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet

1. Resume

ECOFIN skal 17. oktober 2023 drøfte sagen om en reform af EU's finanspolitiske og økonomiske regler (herefter finanspolitiske regler). Det er muligt, at formandskabet ifm. mødet vil fremlægge en form for landingsbane med overordnede linjer i et evt. kommende kompromis om en reform eller spørgsmål, som der skal tages stilling til i et videre arbejde frem mod et kompromis.

Det er uklart, hvad en eventuel landingsbane fra formandskabet konkret vil indeholde, men de centrale elementer i Kommissionen pakke af forslag til en reform af EU's finanspolitiske regler af 26. april 2023 ventes generelt fastholdt.

Pakken fra Kommissionen indeholder tre forslag. Et forslag til en ny forordning (KOM(2023) 240) om effektiv koordination af den økonomiske politik og multilateral budgetovervågning, et forslag til at ændre forordningen om proceduren for uforholdsmæssigt store underskud (KOM(2023) 241) samt et forslag til at ændre direktivet om kravene til EU-landenes nationale budgetrammer (KOM(2023) 242).

Forslagene indebærer, at overvågningen af og kravene til EU-landenes økonomiske politik forankres i nationale mellemlistede planer for finans- og strukturpolitik, der fremsættes af landene, vurderes af Kommissionen og godkendes af Rådet. I planerne skal landene fastsætte en sti for udviklingen i de offentlige nettoudgifter. Kravene til udgiftsstien er differentierede og afspejler, om landet har underskud og gæld over hhv. 3 og 60 pct. af BNP. Landene skal ligesom i dag kunne få henstillinger med bindende krav til finanspolitikken, hvis store underskud eller høj gæld ikke nedbringes.

Et muligt udkast fra formandskabet til en landingsbane med bud på linjer i et eventuelt kommende kompromis eller mulige spørgsmål relateret til de videre forhandlinger ventes at forholde sig til de temaer og spørgsmål, som generelt har været centrale i forhandlingerne, herunder bl.a. spørgsmålet om behov for minimumstandarder for gældsreduktion.

De fleste EU-lande støtter generelt en reform af reglerne rettet mod målene om sunde og holdbare offentlige finanser som grundlag for vækst, men der er forskellige holdninger til, hvordan reglerne bedst understøtter disse mål. EU-landene er således delte på en række områder i drøftelserne.

Det er generelt centralt for regeringen, at de fælles EU-regler understøtter sunde og holdbare offentlige finanser og ansvarlig økonomisk politik i EU. En reform skal derfor være balanceret, så reglerne sikrer sunde offentlige finanser og lavere gæld vha. ambitiøse og realistiske krav til EU-landenes finanspolitikker. En reform bør i det lys bl.a. indebære minimumskrav til styrkelsen af de offentlige finanser i lande med finanspolitiske udfordringer, herunder fx krav om nedbringelse af høje underskud og høj gæld. Det er vigtigt, at landenes planer indeholde reformer, der styrker de offentlige finanser og deres holdbarhed på længere sigt, hvis landene skal kunne fastsætte lempeligere udgiftslofter og udskyde reduktion af høj gæld på kort sigt. En reform bør derudover ikke medføre undtagelser fra reglerne for visse udgifter. Det er desuden centralt for regeringen, at en reform er konsistent med budgetloven i Danmark, så finanspolitikken i Danmark fortsat kan tilrettelægges inden for budgetlovens rammer. Reformen bør desuden ikke ændre ved, at prognoser og fremskrivninger udarbejdet af nationale myndigheder kan anvendes som grundlag for mellemlistede finanspolitiske planer. Regeringen arbejder derudover generelt for, at håndhævelsen af reglerne styrkes, at

der sikres transparente regler mhp. at sikre ligebehandling, samt at der er proportionalitet i kravene til EU-landene.

2. Baggrund

Kommissionen har 26. april 2023 fremsat en lovpakke, der tilsammen indebærer en reform af EU's finanspolitiske regler, der bl.a. sætter rammerne for EU-landenes økonomiske koordination og nationale finanspolitikker.

Pakken indeholder tre forslag:

1. Et forslag til en ny forordning (KOM(2023) 240) om effektiv koordination af den økonomiske politik og multilateral budgetovervågning. Forslaget erstatter den eksisterende forordning (1466/97) om overvågning og koordinering af den økonomiske politik, de såkaldte *forebyggende* regler.
2. Et forslag til at ændre forordningen 1467/97 om proceduren for uforholdsmæssigt store underskud (KOM(2023) 241), de såkaldte *korrigerende* regler.
3. Et forslag til at ændre direktiv 2011/85/EU om kravene til EU-landenes nationale budgetrammer (KOM(2023) 242).

EU's finanspolitiske regler i dag

De fælles finanspolitiske regler i Stabilitets- og Vækstpagten ("Stability and Growth Pact" – SGP) er et grundelement i EU-samarbejdet på det finanspolitiske og økonomiske område. Reglerne implementerer bl.a. EU-traktatens krav om, at landenes underskud og gæld ikke må overstige hhv. 3 og 60 pct. af BNP.

EU's finanspolitiske regler sætter de overordnede rammer for EU-landenes nationale finanspolitikker. Formålet med reglerne er at sikre en sund og stabil økonomisk udvikling i de enkelte lande og i EU som helhed til gavn for vækst og beskæftigelse, herunder ved at understøtte lave statsgældsrenter og forebygge gældskriser. Hvis reglerne som helhed efterleves på tværs af høj- og lavkonjunkturer, muliggør det, at de såkaldte automatiske stabilisatorer, fx økonomiske ydelser til ledige, kan virke fuldt ud og modgå negative effekter på vækst og beskæftigelse i dårlige økonomiske tider. De finanspolitiske regler indebærer ikke nogen begrænsninger på størrelsen og sammensætningen af de offentlige udgifter, men sætter grænser for underskud og gældsopbygning, der kan have negative effekter på de enkelte landes økonomier og EU's økonomi som helhed. De eksisterende finanspolitiske regler består grundlæggende af en *forebyggende del* og en *korrigerende del*. Reglernes forebyggende del indebærer krav til EU-landenes strukturelle saldo og udgiftsvækst, hvilket skal understøtte, at landene ikke overskrider traktatens krav for underskud og gæld. Den *korrigerende del* indeholder regler for de tilfælde, hvor landene overskrider traktatens krav, jf. *boks 1*.

Boks 1

Stabilitets- og Vækstpagtens korrigerende og forebyggende dele

Baggrund om Stabilitets- og Vækstpagtens korrigerende del

Stabilitets- og Vækstpagtens korrigerende del præciserer traktatens krav om, at det faktiske underskud ikke må overstige 3 pct. af BNP ("3 pct.-grænsen"), og at den offentlige bruttogæld ikke må overstige 60 pct. af BNP, medmindre den nedbringes tilstrækkeligt hurtigt. Det indebærer overordnet, at gælden årligt i gennemsnit skal reduceres med mindst 1/20 af den andel af gælden, der ligger ud over 60 pct. af BNP, når man måler over en treårig periode ("gældsreglen").

Hvis en af eller begge de numeriske regler i den korrigerende del er overskredet, laver Kommissionen en vurderingsrapport. Her vurderes det, hvorvidt der skal tildeles en såkaldt henstilling om at nedbringe for store underskud eller for høj gæld (EDP-henstilling), der stiller krav om forbedring af de offentlige finanser. Fsva. overskridelser af 3 pct.-grænsen kan et land bl.a. undgå en henstilling, hvis overskridelsen vurderes at være "lille og midlertidig" (i praksis højst 3,5 pct. af BNP) og exceptionel (dvs. kan forklares af en usædvanlig begivenhed uden for landets kontrol).

Hvis et land ikke lever op til en henstilling, kan Rådet potentielt suspendere midler fra EU's struktur- og investeringsfonde, jf. vilkårene for adgang til disse fonde (gælder både euro- og ikke-eurolande). Hvis et euroland, der er blevet tildelt en EDP-henstilling, ikke efterlever denne, kan henstillingen optrappes til et pålæg, som er en skærpet henstilling med mere udspecificerede krav til finanspolitikken. Der er desuden muligheder for at pålægge eurolande gradvise sanktioner i form af deponeringer af et beløb eller bøder under Stabilitets- og Vækstpagtens korrigerende del.

Betingelsen for at ophæve en EDP-henstilling vedr. store underskud er, at underskuddet er bragt under 3 pct. af BNP til fristen (det skal bekræftes af regnskabstal), at der er tale om en varig korrektion (dvs. at underskuddet ventes at forblive under 3 pct. af BNP i hele Kommissionens prognoseperiode), samt at gæld over 60 pct. af BNP samtidig nedbringes i et passende tempo.

Baggrund om Stabilitets- og Vækstpagtens forebyggende del

Lande, som ikke har EDP-henstillinger, er underlagt Stabilitets- og Vækstpagtens forebyggende regler og skal således sikre tilpasning hen imod deres nationalt fastsatte mellemfristede mål (MTO) for den såkaldte strukturelle saldo, der er et mål for den offentlige saldo, hvor der korrigeres for de udsving, der vurderes at følge af konjunkturerne (fx udsving i udgifter til ledighedsunderstøttelse eller skatteindtægter). MTO fastsættes pba. landenes gæld og vækst. Derudover skal der sikres en offentlig nettoudgiftsvækst (målt ved EU's udgiftsregel), som er i overensstemmelse med den pågældende tilpasning af struktursaldoen mod MTO. Udgiftsreglen fastsætter den vækst i et konkret mål for de offentlige udgifter (bl.a. justeret for renteudgifter og konjunkturbetingede ledighedsudgifter), som er muligt, hvis der samtidig skal sikres tilpasning mod MTO.

Kommissionen foretager løbende vurderinger af, om disse krav er efterlevet. Der er tale om en helhedsvurdering, som både omfatter struktursaldoen og udgiftsreglen samt evt. andre relevante forhold. Rådet kan åbne en procedure for væsentlige afvigelser ("significant deviation procedure" – SDP) og tildele særlige forebyggende henstillinger ("MTO-henstillinger") til lande, som vurderes at have en "væsentlig overskridelse" af de forebyggende regler (dvs. afvigelse på mindst ½ pct. af BNP i et år eller sammenlagt over to år ift. MTO). Sådanne henstillinger kan kun tildeles "ex post", dvs. på baggrund af observerede overskridelser i de to senest afsluttede år. Der er mulighed for at pålægge eurolande, der ikke efterlever en MTO-henstilling, sanktioner i form af deponering af et beløb.

De fælles finanspolitiske regler understøttes af Rådets *direktiv om minimumskrav til EU-landenes finanspolitiske og budgetmæssige rammer*. Med direktivet fastsættes bl.a. minimumsstandarder for EU-landenes i) landespecifikke numeriske finanspolitiske regler, ii) mellemfristede finanspolitiske rammer iii) regnskabspraksis i de offentlige sektorer og statistiskindberetning samt iv) regler og procedurer for udarbejdelse af prognoser liggende til grund for budgetplanlægning.

Direktivet fastslår bl.a., at EU-landene skal have nationale numeriske finanspolitiske regler, der effektivt fremmer overholdelsen af EU's fælles finanspolitiske regler. Direktivet specificerer ikke bestemmelserne i de nationale regler, men stiller bl.a. krav

om, at regleres mål og anvendelsesområde skal være veldefinerede, samt at de skal sikre en effektiv og uafhængig overvågning af finanspolitikkerne. Med direktivet fastsættes bl.a. også krav om harmonisering af offentlig regnskabspraksis samt krav om fast rapportering af finanspolitiske data.

I tillæg til EU's fælles finanspolitiske regler og rammer er Danmarks finanspolitiske regler forankret i budgetloven. Ifølge budgetloven må underskuddet på den strukturelle saldo¹ som udgangspunkt ikke overstige -1 pct. af BNP. Budgetloven medfører, at hvis skønnet for den strukturelle saldo for det kommende år er mere negativt end -1 pct. af BNP, er regeringen forpligtet til at fremlægge forslag, der kan korrigere uoverensstemmelsen med målet.

Kommissionens udspil til en reform af de finanspolitiske regler og ECOFIN-rådskonklusioner

Kommissionen offentliggjorde 9. november 2022 en meddelelse med et overordnet udspil til en reform af EU's finanspolitiske regler. Udspillet er kommet efter et ønske fra flere lande om en reform af reglerne, samt efter at Kommissionen i 2020-2022 har evalueret de eksisterende regler og fundet grundlag for forbedring.

Udspillet lægger bl.a. op til, at overvågningen af og kravene til EU-landenes økonomiske politik forankres i nationale mellemfristede planer for finans- og strukturpolitik, der fremsættes af landene, vurderes af Kommissionen og godkendes af Rådet. I planerne skal landene fastsætte en sti for udviklingen i de offentlige nettoudgifter. Kravene til udgiftsstien er differentierede og afspejler landets gældsudfordringer.

Kommissionens meddelelse har generelt dannet grundlag for pakken af forslag fremsat 26. april 2023 samt de indledende drøftelser mellem landene, der udmøntede sig i rådskonklusioner vedtaget på ECOFIN 14. marts 2023.

I rådskonklusionerne af 14. marts fremhævedes der bl.a. støtte til Kommissionens forslag om forankring af finanspolitiske krav og monitorering heraf i nationale mellemfristede planer. Der var endvidere støtte til brugen af offentlige nettoudgifter som grundlag for en primær indikator for EU-landenes offentlige finanser. Der blev samtidig peget på en række områder, der krævede videre drøftelse og afklaring, herunder ift. fastsættelsen af de konkrete finanspolitiske krav til EU-landene.

Der henvises generelt til samlenotat oversendt ifm. ECOFIN 6. december 2022 og 14. februar 2023, hvor Kommissionens meddelelse uddybes, samt ifm. ECOFIN 14. marts 2023, hvor rådskonklusionerne er beskrevet.

¹ Den strukturelle saldo er den faktiske offentlige saldo korrigeret for de udsving, der vurderes at følge af konjunkturerne og en række midlertidige forhold, herunder i Danmark for eksempel indtægter fra pensionsafkastskatten og olie- og gasudvindingen i Nordsøen. Den strukturelle saldo er et beregnet mål for den underliggende stilling på de offentlige finanser.

Retsgrundlag og lovgivningsprocedure

Forslaget til en ny forordning (KOM(2023) 240) om effektiv koordinering af den økonomiske politik og multilateral budgetovervågning er fremsat med hjemmel i TFEU artikel 121(6). Forslaget skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure, hvor Rådet træffer beslutning med kvalificeret flertal.

Forslaget om at ændre forordningen 1467/97 om proceduren for uforholdsmæssigt store underskud (KOM(2023) 241) er fremsat med hjemmel i TFEU artikel 126(14). Rådet træffer beslutning med enstemmighed efter at have konsulteret den europæiske centralbank (ECB) og Europa-Parlamentet.

Forslaget om at ændre direktiv 2011/85/EU om kravene til EU-landenes nationale budgetrammer (KOM(2023) 242) er fremsat med hjemmel i TFEU artikel 126(14) afsnit tre. Rådet træffer beslutning med kvalificeret flertal efter at have konsulteret den europæiske centralbank (ECB) og Europa-Parlamentet.

3. Formål og indhold

ECOFIN skal 17. oktober 2023 drøfte sagen om en reform af EU's finanspolitiske og økonomiske regler (herefter finanspolitiske regler) pba. Kommissionens pakke af forslag til en reform af 26. april 2023. Der ventes ikke lagt op til, at ECOFIN skal træffe konkrete beslutninger om de finanspolitiske regler på mødet, men det er muligt at formandskabet ifm. mødet vil præsentere form for en landingsbane med bud på overordnede linjer i evt. kommende kompromis eller spørgsmål, som der skal tages stilling til i et videre arbejde frem mod et kompromis.

Kommissionens pakke med forslag til nye finanspolitiske regler består af tre sammenhængende forslag, der dels lægger op til at erstatte de eksisterende forebyggende regler med et nyt regelsæt, og dels lægger op til at ændre de eksisterende korrigerende regler og regler for landenes nationale budgetrammer.

De centrale forskelle mellem de eksisterende regler og Kommissionens pakke af forslag er sammenfattet i *tabel 1*. Et prioriteret uddrag af indholdet i forslagene gennemgås i de følgende tre hovedafsnit. Herefter følger et afsnit vedr. en mulig landingsbane eller spørgsmål fra formandskabet.

Tabel 1

Hovedelementer i Kommissionens forslag til reform af de finanspolitiske regler

	Eksisterende regler	Kommissionens forslag
Overordnet	Landenes underskud og gæld skal holdes inden for hhv. 3 og 60 pct. af BNP	Samme krav
Finanspolitiske indikatorer	Strukturel saldo	Offentlige nettoudgifter
Gældsreduktion/ budgettilpasninger	Gæld over 60 pct. af BNP skal reduceres med 1/20 årligt (gældsreglen) Strukturel saldo tilpasses mod mellemfristet mål (MTO).	Retningslinjer for udvikling i nettoudgifter (udgiftsstien) pba. landenes underskud og gældsudfordringer Lempede krav ved reformer og investeringer

Overvågning/ landeplaner	Konvergensprogram og nationale reformprogram Udtalelse fra Rådet	Finans- og strukturpolitisk plan Godkendes af Rådet
Implementering og håndhævelse	Henstillinger mv. ved brud på 3 pct.-kravet eller gældsreglen	Henstillinger mv. ved brud på 3 pct.-kravet eller overskridelse af udgiftssti Tjek af at planernes reformer mv. implementeres.
Uafhængige nationale finanspolitiske institu- tioner	Prognoser skal sammenlignes med uafhængige prognoser udarbejdet af uafhængige finanspolitiske institutioner.	Prognoser skal udarbejdes eller godkendes af uafhængige finanspolitiske institutioner.

Kilde: Kommissionen og egen tilvirkning

Forslaget om nye forebyggende regler

Kommissionens forslag til en ny forordning (KOM(2023) 240) om effektiv koordinering af den økonomiske politik og multilateral budgetovervågning erstatter den eksisterende forordning (1466/97) om overvågning og koordinering af den økonomiske politik, de såkaldte *forebyggende* regler.

Nedenfor gennemgås de centrale elementer i Kommissionens forslag.

Mellemlistede planer

Overvågningen af og kravene til EU-landenes økonomiske politik forankres i nationale mellemlistede planer for finans- og strukturpolitik, der fremsættes af landene, vurderes af Kommissionen og godkendes af Rådet.

Landene skal i planerne fastsætte en 4-7 årig udgiftssti for de såkaldte offentlige nettoudgifter, mhp. at nedbringe store underskud og sikre en holdbar gældsudvikling, samt redegøre for planlagte investeringer og reformer (*jf. nedenfor*).

Planerne er som udgangspunkt fireårige, også i de tilfælde hvor planen indeholder en 7-årig udgiftssti. I særlige tilfælde kan planerne dog være fx femårige, hvis det svarer til regeringsperioden i et land.

Landene kan anmode om at lave en ny plan, hvis der er særlige objektive forhold, der gør, at den oprindelige plan ikke kan gennemføres, eller hvis en ny regering anmoder om at ændre landets eksisterende plan. En ændret plan skal dog opretholde det samme ambitionsniveau for tilpasning af de offentlige finanser.

Landet skal inden udløbet af sin plan fremsætte en ny plan for de følgende fire år. Planen skal igen vurderes af Kommissionen og godkendes af Rådet.

De mellemfristede planer for finans- og strukturpolitik erstatter de såkaldte stabilitets- og konvergensprogrammer samt de nationale reformprogrammer, som landene i dag skal indberette til EU og som indeholder hhv. en række finanspolitiske indikatorer (ventet strukturel saldo mv.) samt planlagte reformer. I dag skal Rådet ikke godkende landenes programmer, men blot udtale sig om dem.

Ny finanspolitisk indikator

Overvågningen af og kravene til landenes finanspolitik baseres på en enkelt, ny EU-indikator for de såkaldte *offentlige nettoudgifter*. De offentlige nettoudgifter er defineret som de faktiske offentlige udgifter fratrukket renteudgifter, konjunkturfølsomme ledighedsudgifter² og udgifter finansieret af EU-midler (fx strukturfondene) samt diskretionære indtægtsforøgende- eller reducerende tiltag, fx skatte- og afgiftsændringer.

Indikatoren for de *offentlige nettoudgifter* erstatter de indikatorer, der tilsammen har været grundlag for overvågningen under de eksisterende regler: dels landenes mellemfristede mål for den strukturelle saldo og dels en udgiftsregel, som også er baseret på et mål for offentlige nettoudgifter, der har væsentlige ligheder med opgørelsen i Kommissionens nye forslag³.

Landene vil dog fortsat have mulighed for fastsætte deres nationale budgetregler pba. fx den strukturelle saldo (såsom i den danske budgetlov).

Krav til landenes udgiftssti, herunder reduktion af gæld og underskud

Alle lande skal i deres mellemfristede planer fremsætte en 4-7 årig udgiftssti for de offentlige nettoudgifter, en såkaldt finanspolitisk tilpasningsperiode. I tilpasningsperioden skal der sikres en finanspolitisk tilpasning, som sikrer:

1. En holdbar udvikling i gælden i 10 år efter tilpasningsperioden
2. At underskud bringes og/eller holdes under 3 pct. af BNP, herunder i de 10 efterfølgende år efter tilpasningsperioden.

Landenes udgiftsstier skal sikre en position på de offentlige finanser ved udgangen af den 4-7 årige tilpasningsperiode, der sikrer overholdelse af ovenstående krav til udviklingen i gæld og faktiske underskud, hvis positionen fastholdes uændret de følgende 10 år ved en mellemfristet fremskrivning, mens der tages højde for ændringer i det demografiske træk, fx stigende udgifter til sundhed og offentlige pen-

² De konjunkturfølsomme ledighedsudgifter omfatter de udgifter, der falder eller stiger over hhv. høj- og lavkonjunkturer, fx arbejdsløshedsunderstøttelse.

³ De gældende regler indebærer en samlet vurdering af dels det enkelte lands strukturelle saldo ift. landets mellemfristede mål og dels den eksisterende udgiftsregel. Den eksisterende udgiftsregel indebærer, at væksten i landenes såkaldte nettoudgifter ikke må overstige den potentielle vækst i BNP (dvs. den skønnede årlige BNP-vækst over en 10-årig periode). Nettoudgifterne defineres her som de faktiske offentlige udgifter ekskl. renteudgifter og konjunkturfølsomme ledighedsudgifter samt korrigeret for diskretionære indtægtsforøgende- eller reducerende tiltag, og korrigeret for udgifter til EU-programmer samt udgifter til investeringer, der er finansieret af EU-midler.

sionsordninger pga. aldrende befolkninger. Landene vil således allerede i tilpasningsperioden skulle tage højde for store stigninger i de aldringsrelaterede omkostninger på mellemlangt sigt.

Den mellemfristede fremskrivning foreslås baseret på Kommissionens såkaldte gældsholdbarhedsanalyse, der allerede i dag benyttes til at vurdere holdbarheden af landenes gæld (fx *Debt Sustainability Monitor 2022*, udgivet 14. april 2023).

Den udgiftssti, der godkendes af Rådet, vil være bindende over perioden for landets plan og danne grundlag for den finanspolitiske overvågning i EU.

Kravene til udviklingen i landenes gæld og underskud vil være indeholdt i de udgiftsstier, der godkendes af Rådet. Udgiftsstierne erstatter de eksisterende krav om, at landene bl.a. skal tilpasse den strukturelle saldo mod deres mellemfristede mål.

Krav til lande, der overskrider traktatens grænser for gæld eller underskud

Forud for at lande med underskud og/eller gæld over EU-traktatens grænser på hhv. 3 og 60 pct. af BNP fremsætter sin udgiftssti, offentliggør Kommissionen nogle tekniske retningslinjer for denne sti.

Kommissionen fastsætter retningslinjerne for udgiftsstien pba. fremskrivninger af landets gæld, offentlige finanser og økonomiske udvikling. Retningslinjerne skal sikre en holdbar udvikling i landenes gæld og fastsættes således, at en række kriterier er opfyldt:

- i) Det er plausibelt, at gælden er nedadgående i de 10 år efter den 4-7 årige tilpasningsperiode eller fastholdes på et moderat niveau.
- ii) Underskud bringes og/eller holdes under 3 pct. af BNP, herunder i de 10 år efter tilpasningsperioden. For lande med underskud over 3 pct. af BNP skal landet gennemføre en årlig budgetforbedring på mindst 0,5 pct. af BNP.
- iii) Den finanspolitiske tilpasning må ikke udskydes til de sidste år af tilpasningsperioden. Dvs. at lande med en forlænget tilpasningsperiode på fx 7 år, skal foretage 4/7 af den finanspolitiske tilpasningen under selve den 4-årige plan.
- iv) Gælden er lavere efter den fireårige plan end før;
- v) Væksten i de offentlige nettoudgifter overstiger i gennemsnit ikke BNP-væksten i planens periode.

Retningslinjerne for det enkelte lands udgiftssti indebærer således differentierede krav for tilpasningen af finanspolitikken i hvert land.

Den udgiftssti, et land fremsætter i sin plan, skal være i overensstemmelse med retningslinjerne fra Kommissionen, men ikke identisk. Et land kan fx fremsætte en udgiftssti, der afspejler nogle andre økonomiske antagelser (fx ift. BNP-vækst eller demografisk udvikling), hvis antagelserne økonomisk set kan retfærdiggøres.

Udgiftsstien skal som udgangspunkt sikre, at kriterierne er overholdt efter 4 år, dvs. efter en 4-årig tilpasningsperiode. Et land kan dog anmode om en forlænget tilpasningsperiode på op til 7 år. Dvs. at udgiftsstien skal fastsættes, således at kriterierne først er opfyldt efter op til 7 år. Med en 7-årig tilpasningsperiode vil et land således blot have mere lempelige krav til den årlige tilpasning af finanspolitikken under planens 4 år. Inden udløbet af den første 4-årige plan, vil et land herefter skulle fremsætte en ny 4-årig plan, hvori den resterende tilpasning derfor skal gennemføres.

For at opnå en forlænget tilpasningsperiode skal landene forpligte sig til at gennemføre en række investeringer og reformer i lyset af landets udfordringer fsva. gældsudvikling og vækst (se nedenfor).

Tabel 2
Krav til landenes udgiftsstier i Kommissionens forslag

	Gæld over 60 pct. af BNP		Gæld under 60 pct. af BNP	
	Underskud <i>over</i> 3 pct. af BNP	Underskud <i>under</i> 3 pct. af BNP	Underskud <i>over</i> 3 pct. af BNP	Underskud <i>under</i> 3 pct. af BNP
Efter tilpasningsperioden skal det være plausibelt, at gælden er faldende de følgende 10 år. (i)	✓	✓		
Gælden holdes på et stabilt niveau (i)			✓	✓
Underskuddet holdes eller bringes under 3 pct. af BNP, herunder i 10 år efter tilpasningsperioden (ii)	✓	✓	✓	✓
Årlig budgetforbedring på mindst 0,5 pct. af BNP indtil det faktiske underskud er mindre en 3 pct. af BNP (ii)	✓		✓	
Den finanspolitiske tilpasning må ikke udskydes til periodens sidste år, men skal fordeles over perioden (iii)	✓	✓	✓	✓
Gælden efter den 4-årige plan er lavere end før planen (iv)*	✓	✓	✓	✓

Anm.: Tabellen opsummerer kriterier, der bruges til at vurdere landenes udgiftssti og dermed ikke alle kriterierne som Kommissionen benytter til at fastsætte de beregnede retningslinjer for landenes udgiftsstier.

*Forslagets bestemmelser vedrørende Kommissionens vurderinger af landenes planer indebærer, at alle lande skal sikre, at gælden i pct. af BNP er lavere efter planen end før, jf. artikel 15(2)(f) i KOM(2023) 240. Det fremgår imidlertid af bestemmelserne om kravene til planen at gælden enten skal være faldende eller holdes på et moderat niveau, jf. artikel 12(a). Disse bestemmelser indebærer således for lande med gæld under 60 pct. af BNP, at gælden godt kan være højere efter planen end før, så længe gælden fastholdes på et moderat niveau under 60 pct. af BNP

Kilde: Kommissionens forslag og egen tilvirkning

Krav til lande, der *ikke* overskrider traktatens grænser for underskud og gæld

Lande, der ikke har underskud eller gæld over hhv. 3 og 60 pct. af BNP, skal også fremsætte en udgiftssti. Landene skal tilrettelægge udgiftsstien, således det sikres, at gælden som minimum fastholdes på et moderat niveau under 60 pct. af BNP, og at

underskuddet på den faktiske saldo i de 10 år efter tilpasningsperioden udgør maksimalt 3 pct. af BNP. Kommissionen vurderer ligeledes disse landes udgiftssti pba. kriterierne, ligesom disse lande også har mulighed for at anmode om en forlænget tilpasningsperiode på op til 7 år, under forudsætningen af at de gennemfører en række reformer og investeringer (se nedenfor).

For lande, der ikke overskrider traktatens grænser for underskud og gæld, offentliggør Kommissionen ikke retningslinjer for udgiftsstien, hvilket skal ses i lyset af, at der ikke er behov for at nedbringe gæld eller underskud. I stedet oplyser Kommissionen en værdi af den primære strukturelle saldo (dvs. den strukturelle saldo ekskl. renteudgifter), der pba. en mellemfristet fremskrivning vurderes at sikre, at underskuddet på den faktiske saldo i de 10 år efter tilpasningsperioden udgør maksimalt 3 pct. af BNP. Denne værdi af den primære strukturelle saldo tager højde for effekterne på de offentlige finanser af den demografiske udvikling i de 10 år efter den 4-7 årige tilpasningsperiode. Den tager derimod ikke højde for en sikkerhedsmargin, som skal sikre, at det faktiske underskud holder sig under 3 pct. af BNP i forbindelse med normale konjunkturudsving. Kommissionens overvågning vil imidlertid fokusere på landenes fortsatte overholdelse af grænserne for underskud og gæld på baggrund af landenes egne udgiftsstier.

Investeringer og reformer

Alle landene skal i deres mellemfristede planer redegøre for de reformer og investeringer, der planlægges gennemført over planens 4-årige periode. Herunder skal der redegøres for, hvordan reformerne og investeringerne adresserer de landespecifikke anbefalinger, som landene er blevet tildelt ifm. det europæiske semester, samt bidrager til at korrigere evt. makroøkonomiske ubalancer identificeret ifm. proceduren for makroubalancer⁴.

Landene har derudover mulighed for at anmode om en forlænget finanspolitisk tilpasningsperiode på op til 7 år, hvis de forpligter sig til at gennemføre en pakke af reformer og investeringer, der tilsammen opfylder en række kriterier:

4. Styrker det økonomiske vækstpotentiale;
5. Understøtter finanspolitisk holdbarhed;
6. Bidrager væsentligt til EU's fælles strategiske prioriterer;
7. Adresserer de relevante landespecifikke anbefalinger, herunder anbefalinger i regi af proceduren for makroøkonomiske ubalancer;
8. Sikrer, at niveauet for de nationalt finansierede offentlige investeringer er højere under planen end årene før planen (dvs. ekskl. investeringer finansieret af fx EU's strukturfonde).

⁴ Proceduren for makroøkonomiske ubalancer udgør rammen for samarbejdet i EU om systematisk overvågning og korrektion af makroøkonomiske ubalancer.

Kriterierne uddybes i et annekst til forslaget. Anneksets præcisering af kriterierne kan ændres af Kommissionen gennem en delegeret retsakt. Kommissionen kan ikke ændre de ovennævnte kriterier.

Landenes reformer og investeringer skal være så tilstrækkeligt klart beskrevet i planen, at Kommissionen har mulighed for at vurdere, om de ovennævnte kriterier er opfyldt. Reformerne skal gennemføres inden for planernes 4-årige periode, mens investeringerne skal være implementeret senest inden for tilpasningsperioden på op til 7 år. Omfanget af reformerne og investeringerne skal stå mål med omfanget af landenes gældsudfordringer. Planen skal derudover indeholde klare og realistiske indikatorer, der gør det muligt at vurdere, om reformerne og investeringerne bliver implementeret.

Hvis det land, der har fået godkendt en plan med en forlænget finanspolitisk tilpasningsperiode, ikke gennemfører de aftalte reformer og investeringer, kan Rådet give landet en henstilling om, at tilpasningsperioden forkortes, dvs. at landet får kortere tid til at sikre faldende gæld og et underskud under 3 pct. af BNP. Henstillingen kommer efter forslag fra Kommissionen.

Overvågning og implementering – det europæiske semester

Kommissionens forslag lægger op til at udvide det europæiske semester (den årlige procedure for drøftelser og koordination af EU-landenes økonomiske politikker), så semesteret også omfatter fremlæggelsen, vurderingen og godkendelsen af landenes mellemfristede planer samt overvågningen af implementeringen af planerne, *jf. boks 3*.

Boks 2

Proces for aflevering, vurdering, godkendelse og overvågning af de nationale mellemfristede planer

Indgivelse

Alle lande skal senest inden udgangen af april, året før en plan træder i kraft, aflevere en mellemfristet plan. Forud for aflevering af planen afholdes en teknisk dialog mellem landet og Kommissionen mhp. at sikre, at planen lever op til de fastsatte krav.

Vurdering

Kommissionen skal inden for to måneder vurdere planen, herunder særligt om den foreslåede udgiftssti sikrer, at gælden er faldende eller holdes på et fornuftigt niveau, at det faktiske underskud holdes under 3 pct. af BNP, at den finanspolitiske tilpasning ikke udskydes, samt at gælden er lavere efter planen end før. Derudover vurderes det, om de beskrevne reformer og investeringer er tilstrækkelige, særligt hvis landet anmoder om en forlænget tilpasningsperiode.

Hvis Kommissionen ikke kan give en positiv vurdering af landets plan, skal Kommissionen foreslå, at Rådet giver en henstilling til landet om at aflevere en justeret plan. Hvis landet fortsat ikke kan aflevere en tilfredsstillende plan, vil Kommissionen anbefale Rådet, at landets udgiftssti fastsættes på baggrund af de tekniske retningslinjer, som Kommissionen har offentliggjort.

Godkendelse

På baggrund af en positiv vurdering fra Kommissionen, skal Rådet overfor landet vedtage en henstilling, der fastsætter den finanspolitiske udgiftssti, der vil danne grundlag for overvågningen. Hvis landet har anmodet om en forlænget tilpasningsperiode, skal Rådet derudover endossere de planlagte reformer og investeringer, der ligger til grund for planen.

Overvågning

Kommissionen skal efterfølgende overvåge landenes implementering af planerne og særligt overholdelse af landenes godkendte udgiftssti. For at kontrollere afvigelser fra udgiftsstien, skal Kommissionen etablere en såkaldt kontrolkonto, der summerer de samlede positive og negative afvigelser fra udgiftsstien.

Fremskridtsrapporter

Som led i overvågningen af implementeringen af landenes planer, skal alle lande hvert år i april aflevere en offentlig rapport til Kommissionen, der gør status for fremskridtene med implementeringen af deres plan.

Fremskridtsrapporten skal indeholde en række oplysninger, herunder en sammenligning af de faktiske offentlige nettoudgifter og udgiftsstien godkendt ifm. landets plan, en opgørelse af gennemførte indtægtsforøgende og -reducerende tiltag, samt fremskridt med og videre planer for gennemførelsen af reformerne og investeringerne fastfast i planerne, samt informationer om arbejdsmarkedet og udvikling i socialpolitikken. Derudover skal rapporten indeholde en afsnit fra landets uafhængige finanspolitiske institution (De økonomiske råd i Danmark), hvori det vurderes om landet efterlever den fastsatte sti for nettoudgifterne

Landenes fremskridtsrapporter indgår som led i den årlige finanspolitiske og økonomiske overvågning i EU. Sammen med landenes mellemfristede planer erstatter fremskridtsrapporterne derfor de eksisterende stabilitets- og konvergensprogrammer samt det nationale reformprogram under det europæiske semester.

Kilde: Kommissionens forslag

Foruden at facilitere processerne vedr. de mellemfristede planer vil det europæiske semester med Kommissionens forslag fortsat indebære en årlig procedure med drøftelser og koordination af EU-landenes økonomiske politikker, der hvert år munder ud i *landespecifikke anbefalinger* til alle EU-lande for det indeværende og efterfølgende år.

Hvis et land ikke efterlever anbefalinger fra Rådet, kan landet, ligesom under de nuværende regler, modtage i) yderligere landespecifikke anbefalinger, ii) en advarsel eller henstilling fra Rådet eller iii) andre tiltag fastsat i nærværende forslag eller foranstaltninger under de korrigerende regler (se næste hovedafsnit).

Fleksibilitet ifm. afvigelser fra udgiftsstien

Landene kan i to tilfælde få lov til at afvige fra den udgiftssti, der er vedtaget i landets plan.

Det ene tilfælde er en alvorlig økonomisk lavkonjunktur i hele euroområdet eller EU (en generel undtagelsesklausul). Det andet tilfælde er, at der i et enkelt EU-land finder en exceptionel hændelse sted, der er uden for landets kontrol og har store konsekvenser for det pågældende lands offentlige finanser (en landespecifik undtagelsesklausul).

I begge tilfælde skal Rådet efter anbefaling fra Kommissionen vedtage en henstilling, der tillader landet at afvige fra den vedtagne udgiftssti i en afgrænset tidsperiode. En afvigelse må ikke være til fare for holdbarheden af de offentlige finanser.

Delegering

Flere tekniske krav i forslagene er fastsat i en række tilhørende annekser:

9. hvilke oplysninger som landenes planer skal indeholde;
10. hvilke oplysninger, der skal indgå i de årlige fremskridtsrapporter;
11. hvordan landenes afvigelser fra den godkendte udgiftssti opgøres (den såkaldte kontrolkonto);
12. hvilken metode Kommissionen bruger til at lave de fremskrivninger, der afgør om landenes gæld er faldende i de 10 år efter tilpasningsperioden;
13. hvilke EU-fælles strategiske prioriteter som reformerne og investeringerne skal bidrage til for at opnå en forlænget tilpasningsperiode;
14. de overordnede krav til landenes reformer og investeringer ifm. en forlænget tilpasningsperiode.

Kommissionens forslag lægger op til, at Kommissionen får ret til at vedtage delegerede retsakter, der kan erstatte en eller flere af de ovennævnte annekser (dog ikke annekst 1). Kommissionen har på teknisk niveau oplyst, at muligheden for at vedtage delegerede retsakter skal sikre, at detaljer om reglerne og implementeringen heraf kan forblive tidssvarende uden større regelændringer.

Kommissionen skal rådsføre sig med landenes tekniske eksperter, inden de fremsætter forslag til delegerede retsakter. Retsakten træder i kraft, hvis hverken Rådet eller Europa-Parlamentet gør indsigelse inden for en måned (indsigelsesperioden kan forlænges med en måned).

Forslag til ændring af de korrigerende regler

Kommissionen foreslår at ændre forordningen 1467/97 om proceduren for uforholdsmæssigt store underskud (KOM(2023) 241), de såkaldte *korrigerende* regler. De foreslåede ændringer har i høj grad til formål at sikre sammenhæng med forslaget til nye forebyggende regler.

Nedenfor gennemgås de centrale elementer i Kommissionens forslag.

Underskud over 3 pct. af BNP

Ifølge EU-traktaten⁵ skal landene sikre, at underskuddet på den faktiske offentlige saldo ikke overskrider 3 pct. af BNP, medmindre underskuddet er faldet kontinuerligt og er tæt på de 3 pct. af BNP eller overskridelsen er exceptionel og midlertidig og underskuddet fortsat tæt på de 3 pct. af BNP.

I Kommissionens forslag vurderes et lands overskridelse at være *exceptionel*, hvis der er en alvorlig økonomisk lavkonjunktur i hele euroområdet eller EU, eller hvis der finder en exceptionel hændelse sted, der er uden for landets kontrol og har store konsekvenser for det pågældende lands offentlige finanser. Definitionen på exceptionel ændres en smule ift. de eksisterende regler, bl.a. mhp. at sikre konsistens med de omstændigheder, der tillader et land at overskride den aftalte udgiftssti under de forebyggende regler.

⁵ EU-traktaten, artikel 126(2)

Et lands overskridelse vurderes at være *midlertidig*, hvis Kommissionens økonomiske prognoser indikerer, at underskuddet igen er under 3 pct. af BNP ved afslutningen af de exceptionelle omstændigheder eller en alvorlig økonomisk krise.

Nedbringelse af høj gæld

Ifølge EU-traktaten skal lande sikre, at bruttogælden udgør under 60 pct. af BNP, eller at gælden er tilstrækkeligt nedadgående. I de korrigerende regler defineres begrebet *tilstrækkeligt nedadgående*, og en central ændring med forslaget er, at der etableres en større grad af sammenhæng mellem hhv. de forebyggende og korrigerende regler, end der er i dag.

I de eksisterende korrigerende regler skal lande, der overskrider traktatens grænse for gæld på 60 pct. af BNP, *nedbringe forskellen* mellem landets gældskvotest og referenceværdien på 60 pct. af BNP *med 1/20 årligt*, den såkaldte gældsregel. Dette krav er i tillæg til kravene under de forebyggende regler om tilpasning af den strukturelle saldo og udgiftsvæksten. Lande, der ikke opfylder gældsreglen, kan blive pålagt en henstilling fra Rådet om at nedbringe for høj gæld.

Med Kommissionens forslag afskaffes gældsreglen, og den overordnede tilgang ændres, således at det kun skal undersøges om et land skal modtage en henstilling om at nedbringe for høj gæld, hvis det afviger fra den sti for de offentlige nettoudgifter, der fastsat i landenes planer godkendt af Rådet som led i de forebyggende regler (se afsnit om de forebyggende regler).

Vurdering af om et land skal have en henstilling

Hvis et lands underskud overskrider 3 pct. af BNP, eller et land med gæld over 60 pct. af BNP ikke overholder den fastsatte udgiftssti, skal Kommissionen iht. EU-traktaten udarbejde en såkaldt 126(3)-rapport⁶, der skal danne grundlag for at vurdere, om der overfor landet bør åbnes en EDP-henstilling.

I rapporten skal Kommissionen vurdere overskridelsen i lyset af en række *relevante faktorer*. I de eksisterende regler omfatter de relevante faktorer bl.a., om landet har overholdt de forebyggende regler. I lyset af forslaget til de nye forebyggende regler, foreslås det derfor at ændre de relevante faktorer, som skal tages i betragtning i 126(3)-rapporten.

En central ny relevant faktor, som skal tages i betragtning, er graden af landets såkaldte gældsudfordringer på mellemlangt sigt, hvis den aktuelle finanspolitik fastholdes de næste 10 år. Pba. analysen vurderes det, om landene har hhv. substantielle, moderate eller lave gældsudfordringer. Analysen, der ligger til grund for vurderingen, er den samme, som i forslaget til de nye forebyggende regler benyttes til at vurdere, om lands gæld er faldende i årene efter den 4-7 årige tilpasningsperiode.

⁶ 126(3) henviser til den relevante artikel i EU-traktaten, der ligger til grund for udarbejdelse af rapporten.

Hvis et land har substantielle gældsudfordringer, vil det som hovedregel føre til, at Kommissionen foreslår at åbne en henstilling.

I den seneste *Debt Sustainability Monitor 2022*⁷, vurderer Kommissionen, at 9 lande har substantielle gældsudfordringer, jf. tabel 2. Kommissionen kategoriserer Danmark som et land med lave gældsudfordringer.

Tabel 2
Kommissionens kategorisering af gældsudfordringerne i EU-landene

Land	Gæld i pct. af BNP (2023)	Udfordringer for gældens holdbarhed	Land	Gæld i pct. af BNP (2023)	Udfordringer for gældens holdbarhed
Belgien	106,0	Substantiel	Malta	54,8	Moderat
Bulgarien	25,0	Lav	Nederlandene	49,3	Moderat
Cypern	80,4	Moderat	Polen	50,5	Moderat
Danmark	30,1	Lav	Portugal	106,2	Substantiel
Estland	19,5	Lav	Rumænien	45,6	Moderat
Finland	73,9	Moderat	Slovakiet	58,3	Substantiel
Frankrig	109,6	Substantiel	Slovenien	69,1	Moderat
Grækenland	160,2	Substantiel	Spanien	110,6	Substantiel
Irland	40,4	Lav	Sverige	31,4	Lav
Italien	140,4	Substantiel	Tjekkiet	42,9	Moderat
Kroatien	63,0	Substantiel	Tyskland	65,2	Moderat
Letland	39,7	Lav	Ungarn	70,7	Substantiel
Litauen	37,1	Lav	Østrig	75,4	Moderat
Luxembourg	25,9	Lav			

Anm.: Farverne grøn, gul og rød angiver, om et land vurderes at have hhv. lave, moderate eller substantielle gældsudfordringer. Grøn tekst angiver lande, hvis gæld i 2023 ikke ventes at overstige 60 pct af BNP.

Kilde: Kommissionens *Debt Sustainability Monitor 2022* (april 2023) og Kommissionens forårsprognose (maj 2023).

De øvrige relevante faktorer, ud over landets gældsudfordringer, som Kommissionen vil tage i betragtning er:

- Udviklingen i landenes mellemfristede økonomiske udvikling, herunder særligt udviklingen i inflationen og udviklingen i de økonomiske konjunkturer;
- Udviklingen i de mellemfristede budgetter, herunder særligt den faktiske afvigelse fra udgiftsstien godkendt i landets plan, samt om afvigelsen skyldes en alvorlig økonomisk lavkonjunktur eller exceptionelle omstændigheder uden for regeringens kontrol, samt afvigelsen relativt de retningslinjer for udgiftsstien som Kommissionen har offentliggjort ifm. de forebyggende regler;

⁷ Debt sustainability monitor er en publikation af Kommissionen, der vurderer holdbarheden af landenes gæld og finanspolitik på kort, mellemlangt og langt sigt. Det er Kommissionens analyse af holdbarheden på mellem-langt sigte, der benyttes i Kommissionens forslag.

- Udviklingen i landes gæld, herunder gældens løbetid samt hvilken valuta gælden er optaget i;
- Gennemførelsen af reformer og investeringer, herunder særligt tiltag mhp. at korrigere makroøkonomiske ubalancer og hvor effektive landets nationale budgetregler er.

Ligesom under de eksisterende regler skal Kommissionen derudover tage højde for andre relevante faktorer, som påpeget af det pågældende land i betragtning, og økonomisk støtte givet af landet mhp. international solidaritet skal tages i betragtning.

Som noget nyt foreslås det, at den uafhængige finanspolitiske institution i landet (fx De Økonomiske Råd i Danmark), skal udtale sig om de relevante faktorer, der vurderes i en 126(3)-rapport.

Rådet og Kommissionen skal herefter foretage en helhedsvurdering af de relevante faktorer mhp. at vurdere overskridelsen af udgiftsstien eller underskudskravet.

For lande med gæld over 60 pct. af BNP, der har underskud over 3 pct. af BNP, skal de relevante faktorer, som i dag, kun tages i betragtning, hvis underskuddet er tæt på 3 pct. af BNP samt hvis overskridelsen vurderes at være *midlertidig*.

I de tilfælde, hvor landene er blevet tilladt at afvige fra deres aftalte udgiftsstier pga. af en alvorlig økonomisk lavkonjunktur i hele EU eller eurområdet, kan Kommissionen og Rådet beslutte ikke at åbne en henstilling.

Åbning af en henstilling

Efter Kommissionen har udarbejdet en 126(3)-rapport for et land, skal Rådet på teknisk niveau udtale sig om rapporten. Hvis Kommissionen i lyset af udtalelsen vurderer, at der er tale om et for stort underskud eller for høj gæld, skal Kommissionen herefter foreslå, at Rådet vedtager en henstilling over for det pågældende land.

Ifm. en henstilling skal Rådet samtidigt henstille om størrelsen på de budgetforbedringer, som landet bør tage inden for maksimalt et halvt år samt en tidsfrist for at korrigere et for stort underskud. I særlige situationer kan denne periode forkortes til et halvt år.

Den ovennævnte procedure fastholder tilgangen i de eksisterende regler.

Under de eksisterende regler indebærer Rådets anbefaling til et land med en henstilling som hovedregel, at underskuddet årligt skal nedbringes med 0,5 pct. af BNP målt på den strukturelle saldo.

I forslaget ændres dette krav, således at et land i stedet anbefales, at udgiftsstien for de offentlige nettoudgifter tilrettelægges således, det er konsistent med en budgetforbedring på 0,5 pct. af BNP årligt⁸, en såkaldt korrigerende udgiftssti.

Den korrigerende udgiftssti skal også sikre, at det er plausibelt, at gælden er nedadgående eller fastholdes på et forsvarligt niveau, hvilket afspejler tilgangen i forslaget til nye forebyggende regler.

Herefter skal landet ligesom i dag inden for de 3-6 måneder afgive en rapport til Rådet og Kommissionen om tiltag iværksat for at forbedre de offentlige finanser. Som noget nyt skal de uafhængige finanspolitiske institutioner også udtale sig om, hvorvidt tiltagene vurderes at være tilstrækkelige.

Ophævelse af henstilling

Rådet kan kun ophæve en underskudhenstilling over for et land, når Kommissionens prognoser viser, at underskuddet er bragt varigt under 3 pct. af BNP, hvilket er på linje med de eksisterende regler.

Som noget nyt præciseres det, under hvilke omstændigheder en gældshenstilling over for et land kan ophæves, dvs. hvis en henstilling er åbnet efter et land har overskredet udgiftsstien aftalt i landets mellemfristede plan. I dette tilfælde ophæves henstillingen, når landet de seneste to år har overholdt den korrigerende udgiftssti anbefalet af Rådet, og Kommissionens prognose indikerer, at landet også overholder udgiftsstien i det pågældende år.

Sanktioner

Som under de eksisterende regler, kan et euroland, der gentagende gange ikke efterlever en henstilling fra Rådet om at nedbringe et for stort underskud, blive pålagt sanktioner. Ikke-eurolande kan ikke pålægges sanktioner.

Kommissionen foreslår dog, at strukturen på de økonomiske sanktioner ændres, bl.a. i lyset af at intet land tidligere er blevet pålagt sanktioner. I de nuværende regler, kan lande modtage bøder bestående af en fast del på 0,2 pct. af BNP samt en variabel del på 1/10 af forskellen på landets underskud og grænsen på 3 pct. af BNP målt i procentpoint. Det foreslås, at et land, der ikke følger en henstilling, hvert halve år kan modtage bøder på op til 0,05 pct. af BNP, og at bøderne sammenlagt ikke må overstige 0,5 pct. af BNP⁹.

⁸ Kommissionens forslag fastsætter ikke præcist hvordan den årlige budgetforbedring på 0,5 pct. af BNP skal opgøres.

⁹ Foruden bestemmelserne om sanktioner i de finanspolitiske regler, er der i de gældende regler for EU-budgettet en såkaldt konditionalitet (gældende for alle EU-lande), der medfører, at struktur- og genopretningsmidler kan tilbageholdes i tilfælde af manglende efterlevelse af de finanspolitiske regler. Reglerne om konditionalitet indgår dog ikke i reformen af de finanspolitiske regler.

Forslag til ændring af direktiv om EU-landenes nationale budgetrammer

Forslaget til ændring af Rådets direktiv 2011/85/EU om minimumskrav til EU-landenes finanspolitiske og budgetmæssige rammer, lægger bl.a. op til ændringer vedrørende det eksisterende direktivs i) bestemmelser om anvendelsen af uafhængige finanspolitiske institutioner (såsom De Økonomiske Råd i Danmark), ii) bestemmelser fsva. harmoniseringen af regnskabspraksis samt iii) bestemmelser vedr. udarbejdelsen af makroøkonomiske prognoser mv.

Nedenfor gennemgås de centrale elementer i Kommissionens forslag.

Nationale uafhængige finanspolitiske institutioner

I Rådets direktiv fra 2011 fastsættes der ikke minimumskrav til brugen af nationale uafhængige finanspolitiske institutioner i EU-landenes nationale finanspolitiske rammer og procedurer. I direktivet fra 2011 specificeres det dog bl.a., at EU-landenes prognoser bør sammenlignes med prognoser udarbejdet af uafhængige institutioner.

Kommissionens forslag af 26. april 2023 lægger op til, at uafhængige nationale finanspolitiske institutioner skal være etablerede ved lov eller andre bindende bestemmelser. Det specificeres endvidere, at de uafhængige nationale finanspolitiske institutioner skal udføre følgende opgaver:

- Udarbejde eller godkende prognoser (årlige og mellemfristede) liggende til grund for det pågældende lands mellemfristede planer vedr. finans- og strukturpolitik, der udarbejdes som led i foreslåede procedurer under de fælles finanspolitiske EU-regler, jf. særskilt afsnit.
- Udarbejde eller godkende holdbarhedsanalyser liggende til grund for regeringens mellemfristede finanspolitiske planlægning.
- Udarbejde eller godkende vurderinger af effekter af politiske tiltag på holdbarhed og vækst.
- Overvåge efterlevelse af nationale finanspolitiske regler.
- Overvåge efterlevelse af EU's fælles finanspolitiske regler i det pågældende land.
- Foretage løbende vurderinger af de nationale finanspolitiske rammer og regler, herunder mhp. at vurdere effektiviteten af rammerne og reglerne.
- Deltage i løbende høringer i det pågældende nationale parlament.

Forslaget lægger op til, at EU-landene skal efterleve anbefalinger og vurderinger fra de uafhængige nationale finanspolitiske institutioner eller offentligt forklare evt. manglende efterlevelse af anbefalinger og vurderinger (et såkaldt *følg-eller-forklar* princip).

Indførelse af omkostningsbaserede regnskaber i alle offentlige delsektorer

I Rådets direktiv fra 2011 stilles der bl.a. krav om, at EU-landene skal have regnskabsregler, der dækker alle offentlige subsektorer og sikre regnskaber, der indeholder informationer, som er nødvendige for at udarbejde data baseret på ESA 95-standard.

Kommissionens forslag af 26. april 2023 lægger op til, at EU-landene senest i 2030 skal have etableret regnskabsregler, der er harmoniseret nationalt, baseret på omkostningsbaserede regnskabsprincipper og dækker alle offentlige undersektorer. Regnskabsreglerne skal desuden sikre, at de omfattede regnskaber indeholder den information, som er nødvendig for at udarbejde data baseret på ESA 2010-standarden.

Makroøkonomiske prognoser

I Rådets direktiv fra 2011 fastslås det bl.a., at EU-landene generelt skal basere den finanspolitiske planlægning på realistiske prognoser, der anvender den mest aktuelle information.

Kommissionens forslag af 26. april 2023 lægger bl.a. op til, at makroøkonomiske prognoser, der ligger til grund for landenes mellemfristede planer, skal udarbejdes eller godkendes af uafhængige nationale finanspolitiske institutioner, jf. ovenstående afsnit om uafhængige finanspolitiske institutioner. Kommissionen foreslår endvidere, at forskelle mellem nationale prognoser og Kommissionens prognoser skal forklares af de nationale myndigheder, samt at prognoser udarbejdet af nationale myndigheder løbende skal vurderes af uafhængige enheder.

Øget fokus på klimaspørgsmål i bl.a. nationale mellemfristede rammer og rapportering

Med Rådets direktiv fra 2011 lægges det fast, at EU-landene skal etablere nationale mellemfristede rammer for finanspolitikken, herunder mellemfristede mål for de offentlige finanser. Med direktivet forpligtes EU-landene også til løbende at rapportere på udviklingen i de nationale offentlige finanser.

Kommissionens forslag lægges op til, at de eksisterende bestemmelser om, at EU-landene skal have nationale mellemfristede finanspolitiske rammer, udvides, så disse rammer nu også skal indeholde procedurer, der bl.a. medfører løbende vurderinger af makroøkonomiske risici vedr. klimaforandringer samt disse risicis betydning for de offentlige finanser og klimapolitikker.

Kommissionen lægger også op til, at EU-landene skal offentliggøre en række yderligere informationer i tillæg til de eksisterende bestemmelser om rapportering vedr. finanspolitikkerne og offentlige budgetter. Der er bl.a. tale om, at EU-landene, hvis det er muligt, skal offentliggøre information om eventualforpligtelser knyttet til katastrofer og klimaforandringer samt økonomiske tab som følge heraf (herunder økonomiske tab der bæres af den offentlige sektor og instrumenter iværksat for at reducere tab).

En mulig landingsbane eller spørgsmål fra formandskabet vedr. centrale temaer i forhandlingerne

Formandskabet vil muligvis fremlægge en "landingsbane" med udkast til mulige overordnede linjer i et kompromis om en reform eller spørgsmål, der skal tages stilling til i et videre arbejde frem mod et kompromis.

En mulig landingsbane eller spørgsmål vedr. det videre arbejde frem mod et kompromis ventes generelt at afspejle, at der generelt er opbakning til nogle centrale elementer i Kommissionens forslag, herunder at de finanspolitiske krav forankres i 4-årige nationale, mellemfristede planer for finans- og strukturpolitik, at de mellemfristede planer skal fastlægge en sti for de offentlige nettoudgifter samt at denne udgiftssti under visse betingelser kan forlænges fra 4 til 7 år ved gennemførelse af reformer og investeringer. En mulig landingsbane eller spørgsmål fra formandskabet ventes at forholde sig til forskellige temaer, som generelt er centrale i forhandlingerne om en reform af de finanspolitiske regler:

15. **Minimumskrav til gældsreduktion og udgiftsstier**, dvs. de centrale krav til landenes finanspolitik og særligt hvor meget og hvor hurtigt lande skal nedbringe høj og uholdbar gæld.
16. **Incitament til reformer og råderum til investeringer**, herunder spørgsmål vedr. kriterierne for reformer og investeringer, som landene skal efterleve, hvis de skal have godkendt en anmodning om en forlængelse af den finanspolitiske tilpasningsperiode fra 4 til 7 år (og dermed mere lempelige krav til udgiftslofter og længere tid til gældsreduktion).
17. **Institutionel balance**, herunder spørgsmål vedr. rollerne for forskellige institutioner, fx de uafhængige finanspolitiske institutioner (såsom DØRS), i samarbejdet om reglerne.
18. **Troværdig håndhævelse**, herunder spørgsmål vedr. proceduren for tildeling af henstillinger om at nedbringe for store underskud eller for høj gæld, fx hvilke faktorer, der skal tages højde for i vurderinger og beslutninger vedr. tildeling af henstillinger om for store underskud eller afvigelser fra udgiftsstierne.

4. Europa-Parlamentets holdning

Reformen af EU's finanspolitiske regler skal behandles i Europa-Parlamentets Økonomi- og Valutaudvalg, der har ansvaret for sagen. Derudover kan Udvalget om Beskæftigelse og Social Anliggende udtale sig om forslagene.

Europa-Parlamentet har foreløbigt ikke udtalt sig om Kommissionen meddelelse fra november 2022 eller forslag af 26. april 2023.

Europa-Parlamentet vedtog 10. marts 2022 en resolution om det europæiske semester¹⁰, hvori der bl.a. blev opfordret til at styrke Europaparlamentets demokratiske rolle i samarbejdet under EU's økonomiske og finanspolitiske rammer.

Europa-Parlamentet vedtog derudover 8. juli 2021 en resolution om evalueringen af de økonomiske og finanspolitiske rammer i EU¹¹. Der henvises til uddybning

¹⁰ Resolution P9_TA(2022)0076

¹¹ Resolution P9_TA(2021)0358

herom i samlenotatet til Folketingets Europaudvalg ifm. ECOFIN 9. november 2021.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at forslagene er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Forslaget til de nye forebyggende regler implementeret traktatens krav om at sikre multilateral overvågning af landenes budgetter samt koordination af den økonomiske politik. Forslagene til ændring af de korrigerende regler samt direktivet for om kravene til EU-landenes nationale budgetrammer sikrer uniforme krav til efterlevelse af og tilpasning mod traktatens grænser for underskud og gæld. Kommissionen konkluderer, at landene ikke enkeltvis vil kunne opfylde disse krav fra EU-traktaten tilstrækkeligt.

Regeringen tilslutter sig Kommissionens vurdering.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Det vurderes, at en reform af EU's finanspolitiske og økonomiske regler på linje med Kommissionens forslag ikke vil medføre behov for ændringer af budgetloven.

En ændring af direktivet om minimumskrav til nationale finanspolitiske rammer på linje med Kommissionens ændringsforslag vil muligvis indebære et behov for ændring loven om Det Økonomiske Råd, herunder som følge af forslaget om, at uafhængige finanspolitiske institutioner (dvs. De Økonomiske Råd i Danmark) skal udarbejde eller godkende de prognoser og holdbarhedsanalyser, som regeringens mellemfristede plan baseres på.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget til en ændring af direktivet om EU-standarder for de nationale finanspolitiske rammer kan have direkte statsfinansielle konsekvenser. Evt. statsfinansielle konsekvenser vil afhænge af den konkrete nationale udmøntning.

Herunder kan der i mindre omfang være statsfinansielle konsekvenser forbundet med forslaget om, at de uafhængige finanspolitiske institutioner pålægges ekstra opgaver, særligt ift. at udtale sig ifm. en 126(3)-rapport under de korrigerende regler og enten at udarbejde eller endossere de økonomiske prognoser, der lægger til grund for et lands mellemfristede plan. Forslaget kan indebære udgifter til 1-2 ekstra årsværk tildelt de Økonomiske Råds sekretariat.

Derudover kan der være statsfinansielle konsekvenser som følge af forslaget om, at EU-landene senest i 2030 skal have etableret regnskabsregler, der er harmoniseret nationalt, baseret på omkostningsbaserede regnskabsprincipper og dækker alle offentlige undersektorer. Omkostningsbaserede regnskaber er i dag obligatorisk i stort set hele staten samt i regionerne, men der er ikke krav om, at regnskaberne skal følge bestemte standarder. Udgifterne til at implementere omkostningsbaserede IP-SAS-standarder (International Public Sector Accounting Standards) i hele staten er

tidligere estimeret til – med stor usikkerhed – at udgøre ca. 70 mio. kr. På kommunalt niveau er det i dag frivillig at benytte omkostningsbaserede regnskaber. Der er ikke foretaget skøn for de administrative omkostninger ved omlægning til omkostningsbaserede regnskaber i kommunerne.

Forslagene til nye forebyggende regler og ændrede korrigerende regler har ikke direkte statsfinansielle konsekvenser, men de finanspolitiske og økonomiske rammer på EU-niveau kan dog have væsentlige indirekte konsekvenser for de offentlige finanser og deres modstandsdygtighed og den generelle økonomiske udvikling i landene. Sunde og holdbare offentlige finanser på tværs af EU-landene vil generelt mindske risikoen for gældskriser og mindske presset for fælles EU-gæld og overførsler mellem landene mhp. stabilisering ifm. økonomisk kriser. Fælles gæld eller overførsler mellem EU-landene ventes at have negative statsfinansielle konsekvenser for Danmark, der vil være nettobidragyder.

Evt. afledte nationale udgifter som følge af EU-retsakter skal holdes inden for berørte ministeriers eksisterende bevillinger, jf. budgetvejledningens pkt. 2.4.1.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

En eventuel reform af EU's finanspolitiske og økonomiske rammer ventes at have samfundsøkonomiske konsekvenser, idet rammerne har betydning for, hvordan landene tilrettelægger deres økonomiske politik, hvilket har betydning for den økonomiske udvikling i landene selv, herunder Danmark, og i EU som helhed. Konsekvenserne kan være positive, hvis reformen understøtter, at landene generelt fører mere sund og holdbar finanspolitik. Omvendt kan en reform have negative konsekvenser, hvis den fx medfører, at lande får svagere tilskyndelse til sund finanspolitik og reduktion af høj gæld.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv erhvervsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har været sendt i ekstern høring, og der er i den forbindelse modtaget høringssvar fra Dansk Industri og Arbejderbevægelsens Erhvervsråd. Der henvises til samlenotat oversendt ifm. ECOFIN 16. juni 2023, hvor høringssvarene indgår.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene støtter generelt en reform af reglerne mhp. at sikre, at reglerne i højere grad understøtter målene om sunde og holdbare offentlige finanser, herunder via øget nationalt ejerskab til reglerne, simplere finanspolitiske mål og et mere mellemfristet fokus. Der er dog blandt landene forskellige holdninger til, hvordan reglerne bedst understøtter disse mål.

En række lande lægger generelt vægt på effektive regler, der er ligeså ambitiøse som reglerne i dag ift. at sikre sunde og holdbare offentlige finanser og troværdig og

vedvarende reduktion af høj offentlig gæld. Andre lande ønsker generelt mere fleksible regler, der samlet set medfører lempeligere rammer for tilrettelæggelsen af de nationale finanspolitikker.

Landene støtter generelt, at reglerne baseres på en mellemfristet tilgang med flerårige planer, der samtidigt danner udgangspunkt for overvågningen af landenes finanspolitik, herunder på baggrund af en form for udgiftslofter. Det støttes endvidere, at planerne også kan revideres fx ifm. regeringsskifte.

Nogle lande lægger vægt på, at reglerne til en vis grad forsat stille uniforme krav til EU-landene, mens en række lande omvendt ønsker, at de finanspolitiske krav i højere grad end i dag tilpasses de enkelte lande og deres økonomiske udfordringer, fx i lyset af deres gældsudfordringer samt behov for reformer og offentlige investeringer. For nogle lande afspejler ønsket om mere differentierede krav til landene, at reglerne i højere grad end i dag skal sikre faldende gæld og underskud under 3 pct. af BNP i lande med store finanspolitiske udfordringer. For andre lande er ønsket om mere differentierede regler sammenfaldende med ønsker om generelt lempeligere krav til reduktion af høj gæld og store underskud end i dag. Flere lande ønsker, at reglerne i højere grad skal understøtte flere investeringer. Enkelte lande ønsker, at der stilles krav om reformer. Kun enkelte lande lægger fx vægt på at mere lempelige strammingskrav skal modsvares af reformer.

En række lande er generelt skeptiske fsva. Kommissionens forslag om en styrket rolle til uafhængige finanspolitiske institutioner i de nationale finanspolitiske rammer og procedurer. Kun enkelte lande støtter omvendt en markant styrket rolle for de uafhængige finanspolitiske institutioner ifm. håndhævelsen af EU's finanspolitiske regler.

Det er fortsat usikkert, hvilke eventuelle ændringer landene kan enes om, og hvordan landene ifm. ECOFIN 17. oktober vil forholde sig til en mulig landingsbane med overordnede linjer i et evt. kommende kompromis om en reform eller spørgsmål om centrale temaer i forhandlingerne fra formandskabet.

10. Regeringens generelle holdning

For danske prioriteter vedr. reformen af EU's finanspolitiske regler henvises generelt til forhandlingsoplægget i Folketingets Europaudvalg 14. juni 2023.

Regeringen går åbent og konstruktivt ind i drøftelserne om en reform af EU's finanspolitiske og økonomiske rammer og er åben for ændringer, der kan forbedre reglerne inden for rammerne af EU-traktaten og på den baggrund sikre realistiske og ambitiøse krav til udviklingen i EU-landenes offentlige finanser.

Det er generelt centralt for regeringen, at de fælles EU-regler bidrager til sunde offentlige finanser og ansvarlig økonomisk politik i EU, da sunde offentlige finanser understøtter lave renter, forebygger gældskriser og er en forudsætning for EU's økonomiske velstand og evne til at håndtere udfordringer vedr. fx grøn omstilling og behov for styrket forsvar. Stærke europæiske økonomier med sunde offentlige finanser udgør desuden grundlaget for EU's globale vægt og evne til at varetage

EU's interesser internationalt. Lempeligere regler vil sammen med de kraftigt forøgede gældskvoter i mange EU-lande øge risikoen for nye gældskriser og kunne medføre pres for mere fælles finanspolitik mhp. direkte overførsler mellem lande og konjunkturstabilisering. Regeringen vil derfor arbejde for, at en reform af de finanspolitiske regler ikke medfører lempeligere regler og svækkede offentlige finanser i EU. Der er desuden centralt for regeringen, at en reform er forenelig med forsat brug af den danske budgetlov.

Regeringen vurderer på den baggrund, at følgende generelle prioriteter er centrale:

- *En balanceret reform, der sikrer sunde offentlige finanser og lavere gæld.* Hvis reglerne lempes på nogle punkter, bør reglerne og deres gennemførelse styrkes tilsvarende på andre punkter. Regeringen kan således generelt støtte forslaget, hvis den øgede fleksibilitet ift. gældsreduktion mv. samtidig modsvares af fx bedre håndhævelse og klare krav om sikring af sunde og holdbare offentlige finanser.
- *Transparente krav med minimumsstandarder især for højgældslande.* Forslaget om, at de gældende krav til gældsreduktion m.v. skal erstattes med landespecifikke mellemfristede planer for holdbar gældsudvikling kan støttes, hvis der samtidig fastsættes minimumskrav til styrkelsen af de offentlige finanser især til lande med store gældsudfordringer. Minimumsstandarder kan vedrøre referencestier for udgiftslofterne, visse årlige forbedringer af saldoen for at nedbringe underskud over 3 pct. af BNP, samt visse krav til gældens udvikling i planens periode og især efter planernes implementering i lande med høj gæld.
- *Realistiske krav.* Reglerne skal stille realistiske krav til landene mhp. at fremme efterlevelse og håndhævelse af reglerne. Regeringen kan derfor bl.a. støtte forslaget om forankring af finanspolitiske krav i mellemfristede planer, der vurderes at medføre mere realistiske krav til fx gældsreduktionen i højgældslande.
- *Udskudt reduktion af gæld på kort sigt bør modsvares af reformer og styrket holdbarhed på længere sigt.* Hvis reglerne skal tillade, at landene kan lave forlængede tilpasningsperioder med højere udgiftslofter og udskudt gældsreduktion på kort sigt, bør reglerne samtidig stille krav om tiltag til styrkelse af den finanspolitiske holdbarhed på længere sigt. Der bør her være fokus på reformer, der styrker de offentlige finanser ved at nedbringe de offentlige udgifter eller øge de offentlige indtægter på længere sigt, fx reformer af pensionssystemer, mens sådanne forlængede tilpasningsperioder ikke bør begrundes alene med investeringer eller andre udgifter.
- *Ingen undtagelser fra reglerne for visse udgifter.* Alle udgifter skal i sidste ende finansieres, og EU-landene må prioritere mellem forskellige udgifter til fx velfærd, offentlige investeringer og udgifter til grøn omstilling og forsvar mv. inden for en holdbar ramme. Undtagelser fra reglerne af visse typer udgifter skaber ikke nye penge og vil afføde pres for undtagelse af flere udgiftsområder, hvilket vil svække mulighederne for at styre de offentlige finanser og yderligere underminere de offentlige finanser i de lande, der allerede har høj gæld. Dertil kommer, at undtagelser ikke ændrer på, at kreditvurderinger og statsgældsrenter afhænger af de samlede offentlige finanser.

- *En reform skal være konsistent med budgetloven i Danmark.* Selvom EU-reglerne baseres på en nettoudgiftsindikator som primært styringsinstrument, skal finanspolitikken i Danmark fortsat kunne tilrettelægges inden for budgetlovens rammer som hidtil baseret på den strukturelle saldo som det centrale styringsinstrument og udgiftslofter for stat, kommuner og regioner.
- *En reform skal ikke ændre ved national ansvarsfordeling fsva. udarbejdelsen af prognoser mv.* Prognoser og fremskrivninger udarbejdet af nationale myndigheder (Økonomiministeriet og Finansministeriet i Danmark) skal fortsat kunne anvendes som grundlag for regeringens mellemfristede planer og budgetplanlægning på linje med eksisterende praksis. Prognoser og fremskrivninger udarbejdet af nationale myndigheder skal ikke godkendes af uafhængige institutioner (De Økonomiske Råd i Danmark) for at kunne anvendes som grundlag for mellemfristede planer mv. Uafhængige nationale institutioner skal fortsat foretage en vurdering overholdelsen af de finanspolitiske regler på linje med eksisterende regler.
- *Styrket håndhævelse.* Der skal pba. transparente kriterier kunne tildeles henstillinger ved brud på 3-procentsgrænsen for de faktiske underskud samt i tilfælde af utilstrækkelig gældsnedbringelse i lyset af manglende efterlevelse af udgiftslofterne fastsat i de nationale planer.
- *Transparente regler, der sikrer ligebehandling.* Reglerne skal være transparente og give forudsigelige rammer for planlægning af nationale finanspolitikker samt mulighed for kontrol med landenes efterlevelse af reglerne.
- *Begrænsning af muligheder for ændringer via delegering:* Det er vigtigt for Regeringen, at de centrale bestemmelser fastlægges i selve EU-retsakterne, som beslutes i Rådet, og ikke i annekser, som kan ændres af Kommissionen via delegerede retsakter.
- *Proportionalitet i kravene til EU-landene.* Krav til finans- og strukturpolitikkerne bør afspejle landenes behov og økonomiske udfordringer, herunder ved brug af differentierede krav pba. analyser af landenes gældsudfordringer på grundlag af fælles analysemetoder.

Foruden de ovenfornævnte centrale prioriteter, vil regeringen også arbejde for, i) at der generelt etableres klare rammer for fleksibilitet i anvendelsen af reglerne, herunder ift. anvendelsen af undtagelsesklausuler, ii) at centrale elementer i reglerne i høj grad specificeres i relevante forordninger og i mindre grad i fx annekser, som er omfattet af delegering, iii) at analyser mv. af bl.a. gældsudfordringer- og holdbarhed, der ligger til grund for vurderinger og krav i reglerne, baseres på fælles objektive og transparente metoder, samt iv) at implementeringen af omkostningsbaserede regnskaber foregår nationalt og ikke underlægges krav om, at regnskabsregler skal være ens på tværs af offentlige delsektorer samt krav om konsoliderede regnskaber for den offentlige sektor samlet set.

For regeringen er det centralt, at en eventuel landingsbane med bud på overordnede linjer i et kommende kompromis om en reform er forenelig med de danske prioriteter og hensyn.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen om en reform af EU's finanspolitiske regler er løbende blevet forelagt Folketingets Europaudvalg. Senest er sagen blevet forelagt ifm ECOFIN 14. juli 2023 og derudover ifm. ECOFIN 16. juni 2023, hvor Kommissionens lovforslag blev drøftet første gang, samt ifm. ECOFIN 14. marts 2023, hvor ECOFIN vedtog rådskonklusioner om Kommissionens meddelelse fra november 2022.

Europaudvalget er desuden blevet forelagt sagen ifm. ECOFIN 9. november 2021, hvor Kommissionen præsenterede en meddelelse om en evaluering af reglerne, ifm. ECOFIN 15. marts 2022, hvor Kommissionen præsenterede en meddelelse med foreløbige observationer ifm. evalueringen, ifm. ECOFIN 6. december 2022, hvor Kommissionen præsenterede sit udspil til en reform af reglerne fra november 2022 samt ifm. ECOFIN 14. februar 2023, hvor landene drøftede udvalgte spørgsmål i relation til Kommissionens udspil.

Dagsordenspunkt 2: Implementeringen af genopretningsfaciliteten (RRF)

KOM(2020)408, KOM(2022)231, KOM(2023)545, KOM(2023)555, KOM(2023)567, KOM(2023)574, KOM(2023)575, KOM(2023)576

1. Resume

ECOFIN har godkendt rådsbeslutninger vedr. alle EU-landes genopretningsplaner og for nogle lande også rådsbeslutninger om opdaterede planer. Processen med udbetalinger til landene pba. gennemførte milepæle og mål er ligeledes i gang.

ECOFIN ventes 17. oktober 2023 at behandle Kommissionens forslag til reviderede rådsbeslutninger vedr. hhv. Portugals, Tjekkiet, Nederlandenes, Sloveniens og Spaniens opdaterede genopretningsplaner. De fem lande har i deres reviderede genopretningsplaner inkluderet et REPowerEU-kapitel med tiltag, der bidrager til REPowerEU-målsætningerne om uafhængighed af russiske fossile brændstoffer. Kommissionen har for alle fem lande fremlagt en samlet positiv vurdering, herunder jft. at planerne lever op til genopretningsforordningens kriterier, bl.a. vedr. prioriteringen af grønne og digitale tiltag.

Regeringen kan støtte Rådets vedtagelse af de reviderede rådsbeslutninger vedr. hhv. Portugals, Tjekkiet, Nederlandenes, Sloveniens og Spaniens opdaterede genopretningsplaner inklusiv REPowerEU-kapitler på baggrund af Kommissionens forslag og på basis af en række principper i overensstemmelse med forordningen om genopretningsfaciliteten, herunder at Kommissionen har tilføjet en samlet positiv vurdering af genopretningsplanen, som fastlagt i mandatet givet af Folketingets Europaudvalg 12. maj 2023 forud for ECOFIN 16. maj 2023.

2. Baggrund

EU-landene har i lyset af COVID-19-krisen aftalt et genopretningsinstrument ("Next Generation EU"), der tilvejebringer finansiering i form af fælles EU-lånoptagelse på i alt 750 mia. euro, som udmøntes gennem en række EU-programmer, særligt en genopretningsfacilitet ("Recovery and Resilience Facility") på 672,5 mia. euro, heraf direkte støtte (tilskud) for op til 312,5 mia. euro, som følger en fastlagt fordelingsnøgle, og udlån for op til 360 mia. euro (alle 2018-priser).

Rammerne for genopretningsfaciliteten er fastlagt i en forordning, som trådte i kraft 19. februar 2021. Forordningen er efterfølgende revideret mhp. at tage højde for REPowerEU-planen, der har til formål at udfase EU's afhængighed af fossile brændstoffer fra Rusland så hurtigt som muligt, jf. nedenfor. Den reviderede forordning trådte i kraft 1. marts 2023.

For at modtage midler fra genopretningsfaciliteten har alle 27 EU-lande udarbejdet nationale genopretningsplaner ("Recovery and Resilience Plans"), hvor landene beskriver konkrete tiltag (reformer og investeringer), som den finansielle assistance fra genopretningsfaciliteten (direkte støtte og lån) skal finansiere.

Kommissionen skal i sin vurdering af landenes genopretningsplaner tage hensyn til en række forordningsbestemte kriterier¹², herunder om planen kan forventes effektivt at bidrage til at styrke et lands vækstpotentiale, at skabe arbejdspladser, at fremme den økonomiske, institutionelle og sociale robusthed samt effektivt vil bidrage til grøn og digital omstilling og til at adressere landespecifikke udfordringer identificeret som led i det europæiske semester, *jf. bilag 1 og boks 1*.

Genopretningsplanernes reformer og investeringer er formuleret som konkrete milepæle og mål, der ved implementering kan medføre gradvise udbetalinger af genopretningsmidlerne pba. anmodning fra det pågældende land. Udbetalinger af midler fra genopretningsfaciliteten til landene besluttet løbende af Kommissionen på grundlag af de godkendte genopretningsplaner og i takt med, at landene opnår de aftalte milepæle og mål for reformer og investeringer, som er fastlagt ifm. godkendelsen af deres respektive genopretningsplaner.¹³

På baggrund af positive vurderinger fra Kommissionen har Rådet siden juli 2021 behandlet og godkendt¹⁴ alle EU-landenes genopretningsplaner. Processen med udbetaling af midler fra genopretningsfaciliteten har været i gang siden ultimo 2021. Flere lande har i 2023 fået godkendt reviderede genopretningsplaner i Rådet, *jf. bilag 2*.

Mulig revision af genopretningsplanerne og de rådsimplementerende beslutninger

EU-landene har mulighed for at indsende en opdateret eller ny genopretningsplan til Kommissionen og anmode om et forslag fra Kommissionen til en revideret eller ny rådsbeslutning. EU-landene skal i det tilfælde redegøre for årsagerne til, at den oprindelige plan, herunder konkrete milepæle og mål, ikke er opnåelige. Kommissionen skal på baggrund heraf vurdere, om anmodningen er berettiget, herunder om ændringerne skyldes objektive forhold ("*objective circumstances*"). Det kunne fx handle om, hvorvidt omkostningsskøn for en konkret investering i genopretningsplanen ikke længere er realistiske som følge af den høje inflation, og at en investering derfor ikke længere er realiserbar.

EU-landene har også mulighed for at indsende en opdateret eller ny genopretningsplan i lyset af den endelige maksimale tildeling af finansiel støtte fra genopretningsfaciliteten til hvert EU-land, som Kommissionen offentliggjorde 30. juni 2022, og som generelt indebærer mere eller mindre støtte til de enkelte lande end oprindeligt skønnet, afhængig af landenes respektive økonomiske udviklinger.

¹² Anneks V i revideret forordning af 28. februar 2023 vedr. genopretningsfaciliteten: [EUR-Lex - 32023R0435 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

¹³ Kommissionen har op til to måneder til at vurdere en betalingsanmodning. Kommissionen træffer beslutning¹³ om de enkelte udbetalinger efter høring af EU's økonomiske og finansielle Udvalg (EFC). Hvis et eller flere EU-lande undtagelsesvis finder, at der er alvorlige afvigelser fra en tilfredsstillende opnåelse af de relevante milepæle og mål, kan de anmode formanden for Det Europæiske Råd om at henvise sagen til det Det Europæiske Råd.

¹⁴ Rådsbeslutningerne godkendes med kvalificeret flertal.

Fordelingen af EU-genopretningsmidlerne fulgte en fordelingsnøgle, hvor 70 pct. af den direkte støtte blev tildelt EU-landene efter deres økonomiske situation for COVID-19. Fordelingen af de resterende 30 pct. var baseret på udviklingen i EU-landenes BNP i 2020 og 2021 mhp. at målrette midler til lande, der var økonomisk hårdest ramt af COVID-19-krisen. Udarbejdelsen af alle EU-landes genopretningsplaner var derfor baseret på skøn. I opgørelsen af den endelige maksimale tildeling af finansiel støtte fra genopretningsfaciliteten til hvert enkelt EU-land erstattede Kommissionen skøn fra sin efterårsprognose i 2020 med faktiske BNP-tal.

Finansiering af REPowerEU-planen via genopretningsfaciliteten

Kommissionen fremlagde 18. maj 2022 et forslag til tilpasning af genopretningsfaciliteten som led i REPowerEU-planen, der har til formål at udfase EU's afhængighed af fossile brændstoffer fra Rusland så hurtigt som muligt.¹⁵ Det tjekkiske EU-formandskab nåede 14. december 2022 til enighed med Europa-Parlamentet om en foreløbig aftale om finansiering af REPowerEU, der efterfølgende blev godkendt i Rådet 20. december 2022. Forslaget blev endeligt vedtaget 21. februar 2023 og den reviderede forordning vedr. genopretningsfaciliteten trådte i kraft 1. marts 2023.

Med aftalen om finansiering af REPowerEU blev afsat ny direkte støtte fra EU på 20 mia. euro finansieret inden for EU's kvotehandelssystem. I tillæg hertil blev åbnet op for, at ubrugte lånemidler under genopretningsfaciliteten kan tages i anvendelse samt at EU-landene kan overføre midler fra deres landekonvolutter under EU's Brexit-tilpasningsreserve.

For at udmønte midlerne, skal EU-landene tilføje et REPowerEU-kapitel til deres eksisterende genopretningsplaner med reformer og investeringer igangsat efter 1. februar 2022 inden for bl.a. følgende områder:

- a) Forbedre energiinfrastruktur og -faciliteter, herunder infrastruktur til håndtering af flydende gas
- b) Fremme energieffektiviteten i bygninger, dekarbonisere industrien, øge produktionen og udbredelsen af bæredygtig og vedvarende energi
- c) Bekæmpe energifattigdom
- d) Tilskynde til reduktion af energifeterspørgslen
- e) Afhjælpe flaskehalse ift. energitransmissionen og –distributionen samt bedre lagring af elektricitet og integrationen af vedvarende energikilder
- f) Styrke arbejdsstyrkens grønne færdigheder

De nye kapitler skal indsendes af de enkelte EU-lande til Kommissionen. Herefter skal Kommissionen fremsætte forslag til rådsbeslutninger om de udvidede planer med henblik på godkendelse i Rådet.

¹⁵ Der henvises generelt til tidligere samlenotater og forelæggelser af forslaget i Folketingets Europaudvalg, senest 30. september 2022 forud for ECOFIN 4. oktober 2022.

Ifølge Kommissionen har 10 lande oplyst, at de påtænker at anmode om (supplerende) lån fra forordningen om genopretningsfaciliteten.

Ultimo september 2023 havde 22 lande afleveret REPowerEU-kapitler til Kommissionen, herunder Danmark, og flere lande ventes i den kommende tid at aflevere opdaterede genopretningsplaner inklusiv et REPowerEU-kapitel.

Forordningsbestemte kriterier

Kommissionen vil i sin vurdering af landenes opdaterede eller nye genopretningsplaner fortsat tage hensyn til de forordningsbestemte kriterier for godkendelse af genopretningsplaner, herunder at de pågældende planer fortsat bidrager til at adressere landespecifikke anbefalinger som led i det økonomiske samarbejde i EU (*det europæiske semester*) samt grøn omstilling mv. I den reviderede forordning om genopretningsfaciliteten blev foretaget enkelte justeringer af kriterierne for at tage højde for REPowerEU, *jf. boks 1 og bilag 1*.

Boks 1

Forordningsbestemte vurderingskriterier for genopretningsplaner efter REPowerEU (tilføjelser sammenlignet med de oprindelige vurderingskriterier er markeret med understregning)

1. Bidrager til de 6 søjler: *i) grøn omstilling, ii) digital omstilling, iii) bæredygtig og inklusiv vækst, iv) samhørighed, v) Sundhedsmæssig robusthed, vi) børn og unge*
2. Adresserer anbefalinger i det europæiske semester
3. Skaber vækst, arbejdspladser, social robusthed mv.
4. Alle initiativer efterlever "do-no-significant-harm" (tiltag til energiinfrastrukturforbedringer, der understøtter aktuelle behov vedr. energiforsyningsikkerheden relateret til gas og olie kan under særlige tilfælde undtages. Negative klima- og miljømæssige konsekvenser af sådanne tiltag begrænses og skal være afstemt med 2050-klimamål. Hertil kan højst 30 pct. midlerne af et REPowerEU-kapitel undtages.¹⁶)
5. Klimatiltag udgør mindst 37 pct.
6. Digitaliseringsiltag udgør mindst 20 pct. (REPowerEU-kapitel i udgangspunktet undtaget)
7. Genopretningsplanen har varig virkning
8. Effektive mål og milepæle for gennemførelsen
9. Rimelige og plausible omkostningsskøn
10. Tilstrækkelige kontrol- og revisionsmekanismer
11. Indeholder reformer og investeringer
12. REPowerEU-kapitlet indeholder tiltag, der bidrager effektivt til REPowerEU-målsætninger
13. REPowerEU-kapitlet indeholder tiltag med forventede grænseoverskridende effekter, der bidrager positivt til energisikkerheden i EU, mindsker afhængigheden af fossile brændstoffer eller reducerer energiefterspørgslen

Kilde: Revideret forordning af 28. februar 2023 vedr. genopretningsfaciliteten: [EUR-Lex - 32023R0435 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

¹⁶ "Do-no-significant-harm"-princippet skal fortsat finde anvendelse på de reformer og investeringer, med én særlig undtagelse, når det gælder energisikkerhed i EU. I betragtning af målsætningen om at diversificere energiforsyningen væk fra russiske leverandører skal de reformer og investeringer, der er fastsat i REPowerEU-kapitlerne, og som er nødvendige for at forbedre energiinfrastrukturen og -faciliteterne for at opfylde det umiddelbare behov for gas, være berettigede til finansiell støtte fra faciliteten, selv om de ikke overholder "do-no-significant-harm"-princippet. Olieinfrastruktur og -faciliteter, der er nødvendige for at opfylde de umiddelbare forsyningsikkerhedsbehov, kan undtagelsesvist medtages i REPowerEU-kapitlet for et EU-land, der på grund af dens særlige afhængighed af råolie og dens geografiske beliggenhed har været omfattet af den ekstraordinære midlertidige undtagelse i Rådets forordning (833/2014) om restriktive foranstaltninger på baggrund af Ruslands handlinger, der destabiliserer situationen i Ukraine.

For hvert af de 13 kriterier gives enten vurderingen A (*høj grad af opfyldelse*), B (*middel grad af opfyldelse*) eller C (*lav grad af opfyldelse*). En *samlet positiv* vurdering af en genopretningsplan tildeles under flg. betingelser:

- kriterierne 2, 3, 4, 5, 6, 10 og 12 skal alle tildeles vurderingen A¹⁷, og
- for de øvrige kriterier *skal* der tildeles mindst to A'er og ingen C'er.

Såfremt Kommissionen tildeler en samlet positiv vurdering af den opdaterede eller nye genopretningsplan, vil Kommissionen fremlægge forslag til en rådsbeslutning.

3. Formål og indhold

ECOFIN ventes 17. oktober 2023 at behandle Kommissionens forslag til *reviderede* rådsbeslutninger vedr. hhv. Portugals, Tjekkiet, Nederlandenes, Sloveniens og Spaniens opdaterede genopretningsplaner¹⁸, der også hver inkluderer et REPowerEU-kapitel.

Det er muligt, at ECOFIN ligeledes vil have en horisontal drøftelse om status for implementeringen af genopretningsfaciliteten på basis af Kommissionens årlige rapport af 19. september. Rapporten giver en generel status på implementering af genopretningsfaciliteten, herunder fremskridt med EU-landenes REPower-EU-kapitler og processen med udbetalinger til landene pba. gennemførte milepæle og mål.

Kommissionens årlige rapport om genopretningsfaciliteten

Kommissionens årlige rapport konkluderer bl.a., at der er gjort store fremskridt i implementeringen af genopretningsfaciliteten samt ift. at sikre øget gennemsigtighed i implementeringen og beskyttelse af EU's finansielle interesser via en styrket revisionsindsats.

Rapporten fremhæver, at Kommissionen frem til 20. september 2023 har modtaget 34 betalingsanmodninger fra 21 EU-lande og udbetalt 153,4 mia. euro pba. opfyldte mål og milepæle. Kommissionen har modtaget 27¹⁹ reviderede planer og 22 REPowerEU-kapitler. 8 reviderede planer er godkendt af Rådet, hvoraf fire indeholder REPowerEU kapitler.

For at forbedre gennemsigtigheden ift. implementeringen har Kommissionen bl.a. tilvejebragt yderligere dokumentation for, hvordan Kommissionen vurderer, at mål og milepæle er tilfredsstillende opfyldt.

Kommissionen har ligeledes forstærket kontrolindsatsen, herunder frem til 1. september 2023 udført supplerende revisioner af milepæle og mål for at opnå yderligere

¹⁷ Betingelserne for en samlet positiv vurdering af genopretningsplanen følger generelt af forordningen om genopretningsfaciliteten, mens kravet om A til kriterie 4 og 10 følger af hhv. taksonomi-forordningen, KOM(2018)354, og finansforordningen.

¹⁸ Kommissionens forslag af hhv. 22., 26. og 29. september 2023.

¹⁹ Italien og Tyskland har indsendt to opdaterede planer. Letland og Bulgarien har ikke indsendt en opdateret genopretningsplan.

sikkerhed for, at EU-landenes oplysninger om tilfredsstillende opfyldelse er korrekte. Kommissionen har også gennemført 27 revisioner af EU-landenes systemer og vil have revideret alle EU-lande mindst én gang inden udgangen af 2023.

Kommissionen konkluderer i rapporten, at genopretningsfaciliteten har bidraget til at fremme strukturreformer og investeringer. Kommissionen forudser samtidig en udfordrende implementeringsperiode forude.

Reviderede rådsbeslutninger vedr. opdaterede genopretningsplaner

Kommissionen fremhæver bl.a. følgende i sin vurdering af Portugals opdaterede plan:

- Den *opdaterede plan* inklusiv REPowerEU-kapitlet tildeles **en samlet positiv vurdering** fsva. vurderingskriterierne fastlagt i forordningen om genopretningsfaciliteten, herunder bl.a. ift. de skønnede omkostninger til hhv. klimatiltag og digitale tiltag, opfyldelse af kravet om at adressere alle eller størstedelen af landets anbefalinger i det europæiske semester, opfyldelse af “do no significant harm”-princippet samt krav om kontrol- og revisionsmekanismer, *jf. tabel 1*.
- I den *opdaterede plan* inklusiv REPowerEU-kapitlet er de estimerede totale omkostninger opgjort til 22,2 mia. euro (sammenlignet med 16,6 mia. euro i den oprindelige plan). Den samlede **finansielle assistance fra EU** udgør i alt 16,3 mia. euro i tilskud samt i alt 5,9 mia. euro i lån. Det samlede tilskud inkluderer tilskuddet fra genopretningsfaciliteten (15,5 mia. euro), der er større end det oprindelige tilskud, da Portugals økonomi relativt til EU har klaret sig dårligere end skønnet, samt finansiering til REPowerEU-kapitlet (0,8 mia. euro) i form af ny direkte støtte via EU's kvotehandelssystem, samt midler fra Brexit Reserven, *jf. tabel 2*. I den opdaterede plan justeres og tilføjes tiltag på en række forskellige områder, herunder projekter på sundheds- og skatteområdet. Ingen reform eller investering fjernes fra planen.
- Tiltagene i Portugals **REPowerEU-kapitel** ventes generelt at bidrage effektivt til energisikkerhed og diversificering af EU's energiforsyning samt til at øge brugen af vedvarende energi, fremme energieffektivitet, øge energiopbevaringskapaciteter og reducere afhængigheden af fossile brændsler inden 2030. Kapitlet indeholder bl.a. en investering i et teknisk studie, der skal undersøge kapacitetspotentialet for vindenergi. Alle tiltag i REPowerEU-kapitlet har grænseoverskridende effekter. Der er ingen tiltag i REPowerEU-kapitlet, der kræver afvigelse fra ”do no significant harm”-princippet.
- I den *opdaterede plan* udgør de skønnede omkostninger til **klimatiltag** forbundet med genopretningsplanen 41,2 pct. af den direkte støtte sammenlignet med 38 pct. i den oprindelige plan. Det er fortsat *en større andel* end det forordningsfastsatte krav på minimum 37 pct. De skønnede omkostninger til **digitale tiltag** udgør 21,1 pct. af den reviderede plan ekskl. tiltag i REPowerEU-kapitlet mod 22 pct. i den oprindelige plan. Det er ligeledes fortsat *en større andel* end det forordningsfastsatte krav på minimum 20 pct.

Kommissionen fremhæver bl.a. følgende i sin vurdering af Tjekkiets opdaterede plan:

- Den *opdaterede plan* inklusiv REPowerEU-kapitlet tildeles **en samlet positiv vurdering** fsva. vurderingskriterierne fastlagt i forordningen om genopretningsfaciliteten, herunder bl.a. ift. de skønnede omkostninger til hhv. klimatiltag og digitale tiltag, opfyldelse af kravet om at adressere alle eller størstedelen af landets anbefalinger i det europæiske semester, opfyldelse af “do no significant harm”-princippet samt krav om kontrol- og revisionsmekanismer, *jf. tabel 1*.
- I den *opdaterede plan* inklusiv REPowerEU-kapitlet er de estimerede totale omkostninger opgjort til 9,2 mia. euro (sammenlignet med 7 mia. euro i den oprindelige plan). Den samlede **finansielle assistance fra EU** udgør i alt 8,4 mia. euro i tilskud samt i alt 0,8 mia. euro i lån. Det samlede tilskud inkluderer tilskuddet fra genopretningsfaciliteten (7,7 mia. euro), der er større end det oprindelige tilskud, da Tjekkiet økonomi relativt til EU har klaret sig dårligere end skønnet, samt finansiering til REPowerEU-kapitlet (0,7 mia. euro) i form af ny direkte støtte via EU's kvotehandelssystem, samt midler fra Brexit Reserven, *jf. tabel 2*. I den opdaterede plan justeres tiltag på en række forskellige områder, herunder projekter på digitaliserings- og transportområdet.
- Tiltagene i Tjekkiet **REPowerEU-kapitel** ventes generelt at bidrage effektivt til energisikkerhed og diversificering af EU's energiforsyning samt til at øge brugen af vedvarende energi, fremme energieffektivitet, øge energioptbevaringskapaciteter og reducere afhængigheden af fossile brændsler inden 2030. Kapitlet indeholder bl.a. tre reformer vedr. styrkelse af energinettet. Alle tiltag i REPowerEU-kapitlet har grænseoverskridende effekter. Der er ingen tiltag i REPowerEU-kapitlet, der kræver afvigelse fra ”do no significant harm”-princippet.
- I den *opdaterede plan* udgør de skønnede omkostninger til **klimatiltag** forbundet med genopretningsplanen 42,9 pct. af den direkte støtte sammenlignet med 42 pct. i den oprindelige plan. Det er fortsat *en større andel* end det forordningsfastsatte krav på minimum 37 pct. De skønnede omkostninger til **digitale tiltag** udgør 22,8 pct. af den reviderede plan ekskl. tiltag i REPowerEU-kapitlet mod 22 pct. i den oprindelige plan. Det er ligeledes fortsat *en større andel* end det forordningsfastsatte krav på minimum 20 pct.

Kommissionen fremhæver bl.a. følgende i sin vurdering af Nederlandenes opdaterede plan:

- Den *opdaterede plan* inklusiv REPowerEU-kapitlet tildeles **en samlet positiv vurdering** fsva. vurderingskriterierne fastlagt i forordningen om genopretningsfaciliteten, herunder bl.a. ift. de skønnede omkostninger til hhv. klimatiltag og digitale tiltag, opfyldelse af kravet om at adressere alle eller størstedelen af landets anbefalinger i det europæiske semester, opfyldelse af “do

no significant harm”-princippet samt krav om kontrol- og revisionsmekanismer, *jf. tabel 1*.

- I den *opdaterede plan* inklusiv REPowerEU-kapitlet er de estimerede totale omkostninger opgjort til 5,4 mia. euro (sammenlignet med 4,7 mia. euro i den oprindelige plan). Den samlede **finansielle assistance fra EU** udgør i alt 5,4 mia. euro i tilskud. Det inkluderer tilskuddet fra genopretningsfaciliteten (4,7 mia. euro), der er det samme som det oprindelige tilskud, da Nederlandenes økonomi relativt til EU har klaret sig som oprindeligt skønnet, samt finansiering til REPowerEU-kapitlet (0,7 mia. euro) i form af ny direkte støtte via EU's kvotehandelssystem, samt midler fra Brexit Reserven, *jf. tabel 2*. I den opdaterede plan justeres tiltag i et begrænset omfang på en række forskellige områder, herunder projekter på transport- og shippingområdet.
- Tiltagene i Nederlandenes **REPowerEU-kapitel** ventes generelt at bidrage effektivt til energisikkerhed og diversificering af EU's energiforsyning samt til at øge brugen af vedvarende energi, fremme energieffektivitet, øge energioptbevaringskapaciteter og reducere afhængigheden af fossile brændsler inden 2030. Kapitlet indeholder én reform, der har til formål at styrke energinettet og øge brugen af vedvarende energi. Dertil opjusteres et tiltag i den eksisterende genopretningsplan vedr. energieffektivisering af ejendomsmarkedet. REPowerEU-kapitlet har grænseoverskridende effekter. Ingen af de to tiltag i REPowerEU-kapitlet kræver afvigelse fra ”do no significant harm”-princippet.
- I den *opdaterede plan* udgør de skønnede omkostninger til **klimatiltag** forbundet med genopretningsplanen 52,9 pct. af den direkte støtte sammenlignet med 48 pct. i den oprindelige plan. Det er fortsat *en større andel* end det forordningsfaste krav på minimum 37 pct. De skønnede omkostninger til **digitale tiltag** udgør 26 pct. af den reviderede plan ekskl. tiltag i REPowerEU-kapitlet mod 26 pct. i den oprindelige plan. Det er ligeledes fortsat *en større andel* end det forordningsfaste krav på minimum 20 pct.

Kommissionen fremhæver bl.a. følgende i sin vurdering af Sloveniens opdaterede plan:

- Den *opdaterede plan* inklusiv REPowerEU-kapitlet tildeles **en samlet positiv vurdering** fsva. vurderingskriterierne fastlagt i forordningen om genopretningsfaciliteten, herunder bl.a. ift. de skønnede omkostninger til hhv. klimatiltag og digitale tiltag, opfyldelse af kravet om at adressere alle eller størstedelen af landets anbefalinger i det europæiske semester, opfyldelse af ”do no significant harm”-princippet samt krav om kontrol- og revisionsmekanismer, *jf. tabel 1*.
- I den *opdaterede plan* inklusiv REPowerEU-kapitlet er de estimerede totale omkostninger opgjort til 2,6 mia. euro (sammenlignet med 1,8 mia. euro i den oprindelige plan). Den samlede **finansielle assistance fra EU** udgør i alt 1,6 mia. euro i tilskud samt i alt 1,3 mia. euro i lån. Det samlede tilskud

inkluderer tilskuddet fra genopretningsfaciliteten (1,5 mia. euro), der er mindre end det oprindelige tilskud, da Sloveniens økonomi relativt til EU har klaret sig bedre end skønnet, samt finansiering til REPowerEU-kapitlet (0,1 mia. euro) i form af ny direkte støtte via EU's kvotehandelssystem, samt midler fra Brexit Reserven, *jf. tabel 2*. I den opdaterede plan justeres tiltag på en række forskellige områder, herunder projekter på digitaliserings- og transportområdet. Nogle projekter tages ud af planen, herunder på digitaliseringsområdet, som konsekvens af den lavere allokering.

- Tiltagene i Sloveniens **REPowerEU-kapitel** ventes generelt at bidrage effektivt til energisikkerhed og diversificering af EU's energiforsyning samt til at øge brugen af vedvarende energi, fremme energieffektivitet, øge energioptbevaringskapaciteter og reducere afhængigheden af fossile brændsler inden 2030. Kapitlet indeholder bl.a. et nyt investeringsprojekt, der bl.a. skal udbrede varmepumper og opladningsstationer til elektriske køretøjer. Alle tiltag i REPowerEU-kapitlet har grænseoverskridende effekter. Der er ingen tiltag i REPowerEU-kapitlet, der kræver afvigelse fra ”do no significant harm”-princippet.
- I den *opdaterede plan* udgør de skønnede omkostninger til **klimatiltag** forbundet med genopretningsplanen 48,9 pct. af den direkte støtte sammenlignet med 42 pct. i den oprindelige plan. Det er fortsat *en større andel* end det forordningsfaste krav på minimum 37 pct. De skønnede omkostninger til **digitale tiltag** udgør 20,0 pct. af den reviderede plan ekskl. tiltag i REPowerEU-kapitlet mod 21 pct. i den oprindelige plan. Slovenien efterlever derfor fortsat det forordningsfaste krav på minimum 20 pct.

Kommissionen fremhæver bl.a. følgende i sin vurdering af Spaniens opdaterede plan:

- Den *opdaterede plan* inklusiv REPowerEU-kapitlet tildeles **en samlet positiv vurdering** fsva. vurderingskriterierne fastlagt i forordningen om genopretningsfaciliteten, herunder bl.a. ift. de skønnede omkostninger til hhv. klimatiltag og digitale tiltag, opfyldelse af kravet om at adressere alle eller størstedelen af landets anbefalinger i det europæiske semester, opfyldelse af ”do no significant harm”-princippet samt krav om kontrol- og revisionsmekanismer, *jf. tabel 1*.
- I den *opdaterede plan* inklusiv REPowerEU-kapitlet er de estimerede totale omkostninger opgjort til 163,0 mia. euro (sammenlignet med 69,5 mia. euro i den oprindelige plan). Den samlede **finansielle assistance fra EU** udgør i alt 79,9 mia. euro i tilskud samt 84,3 mia. euro i nye lån. Det samlede tilskud inkluderer tilskuddet fra genopretningsfaciliteten (77,2 mia. euro), der er større end det oprindelige tilskud, da Spaniens økonomi relativt til EU har klaret sig dårligere end skønnet, samt finansiering til REPowerEU-kapitlet (2,6 mia. euro) i form af ny direkte støtte via EU's kvotehandelssystem, samt midler fra Brexit Reserven, *jf. tabel 2*. I den opdaterede plan ju-

steres og tilføjes tiltag på en række forskellige områder, herunder bl.a. projekter der skal øge private investeringer mhp. at fremme grøn omstilling og digital transformation.

- Tiltagene i Spaniens **REPowerEU-kapitel** ventes generelt at bidrage effektivt til energisikkerhed og diversificering af EU's energiforsyning samt til at øge brugen af vedvarende energi, fremme energieffektivitet, øge energioptbevaringskapaciteter og reducere afhængigheden af fossile brændsler inden 2030. Kapitlet indeholder bl.a. en reform der skal fremme opsætningen af flere vedvarende energikilder, herunder strømline processen for at få tilladelser til at opsætte vedvarende energikilder. Alle tiltag i REPowerEU-kapitlet har grænseoverskridende effekter. Der er ingen tiltag i REPowerEU-kapitlet, der kræver afvigelse fra ”do no significant harm”-princippet.
- I den *opdaterede plan* udgør de skønnede omkostninger til **klimatiltag** forbundet med genopretningsplanen 39,9 pct. af den direkte støtte sammenlignet med 40 pct. i den oprindelige plan. Det er fortsat *en større andel* end det forordningsfastsatte krav på minimum 37 pct. De skønnede omkostninger til **digitale tiltag** udgør 25,9 pct. af den reviderede plan ekskl. tiltag i REPowerEU-kapitlet mod 28 pct. i den oprindelige plan. Det er ligeledes fortsat *en større andel* end det forordningsfastsatte krav på minimum 20 pct.

Tabel 1
Kommissionens vurdering af Portugals, Tjekkiet, Nederlændenes, Sloveniens og Spaniens opdaterede genopretningsplaner

	Portugal	Tjekkiet	Nederlændene	Slovenien	Spanien
1. Bidrager til de 6 søjler: <i>i)</i> grøn omstilling, <i>ii)</i> digital omstilling, <i>iii)</i> bæredygtig og inklusiv vækst, <i>iv)</i> samhørighed, <i>v)</i> Sundhedsmæssig robusthed, <i>vi)</i> børn og unge	A	A	A	A	A
2. Adressere anbefalinger i det europæiske semester	A	A	A	A	A
3. Skabe vækst, arbejdspladser, social robusthed mv.	A	A	A	A	A
4. Alle initiativer efterlever ”do no significant harm” (tiltag til energiinfrastrukturforbedringer, der understøtter aktuelle behov vedr. energiforsyningsikkerheden relateret til gas og olie kan under særlige tilfælde undtages. Negative klima- og miljømæssige konsekvenser af sådanne tiltag begrænses og skal være afstemt med 2050-klimamål. Hertil kan højst 30 pct. af et REPowerEU-kapitel undtages.)	A	A	A	A	A
5. Klimatiltag udgør mindst 37 pct.	A	A	A	A	A
6. Digitaliseringstiltag udgør mindst 20 pct. (REPowerEU-kapitlet er i udgangspunktet undtaget)	A	A	A	A	A
7. Genopretningsplanen har varig virkning	A	A	A	A	A
8. Effektive mål og milepæle for gennemførelsen	A	A	A	A	A
9. Rimelige og plausible omkostningsskøn	B	B	B	B	B
10. Tilstrækkelige kontrol- og revisionsmekanismer	A	A	A	A	A
11. Indeholder reformer og investeringer	A	B	A	A	A
12. REPowerEU-kapitlet indeholder tiltag, der bidrager effektivt til REPowerEU-målsætninger	A	A	A	A	A
13. REPowerEU-kapitlet indeholder tiltag, med forventede grænseoverskridende effekter, der bidrager positivt til energisikkerheden	A	A	A	A	A

Samlet positiv vurdering af genopretningsplan	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
---	----	----	----	----	----

Kilde: Kommissions forslag til rådsimplementerende beslutning vedr. Portugals, Tjekkiet, Nederlandenes, Sloveniens og Spaniens reviderede genopretningsplaner.

Tabel 2

Overblik over Portugals, Tjekkiet, Nederlandenes, Sloveniens og Spaniens opdaterede genopretningsplaner

	Portugal	Tjekkiet	Nederlandene	Slovenien	Spanien
Direkte støtte og lån (mia. euro)¹					
Direkte støtte i <i>oprindelig</i> plan	13,9	7,0	4,7	1,8	69,5
Direkte støtte i <i>opdateret</i> plan ekskl. REPowerEU	15,5	7,7	4,7	1,5	77,2
REPowerEU-midler fra EU's kvotehandelssystem (ETS)	0,7	0,7	0,5	0,1	2,6
REPowerEU-midler overført fra Brexit reserven	0,08	0,05	0,3	0,005	0,06
Direkte støtte i <i>revideret</i> plan inkl. REPowerEU	16,3	8,4	5,4	1,6	79,9
Lån	2,7	0,8	-	0,6	-
Supplerende lån	3,2	-	-	0,7	84,3

Anm.: ¹ i løbende priser. 70 pct. af den direkte støtte tilkendes i 2021-22, mens de 30 pct. tilkendes i 2023.

²Milepæle er kvalitative målsætninger (fx vedtagelse af lovgivning, gennemførelse af et investeringsprojekt mv.). Mål er kvantitative målsætninger (fx antal investeringsprojekter mv.).

Kilde: Kommissions forslag til revideret rådsimplementerende beslutning vedr. Portugals, Tjekkiet, Nederlandenes, Sloveniens og Spaniens opdaterede genopretningsplaner.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet ventes ikke at udtale sig om ECOFIN-drøftelsen om implementering af genopretningsfaciliteten samt Rådets godkendelse af Kommissionens evt. forslag til rådsbeslutninger for de enkelte landes genopretningsplaner, herunder med REPowerEU-kapitler. Europa-Parlamentet lægger generelt vægt på, at lande som modtager finansiering fra genopretningsfaciliteten efterlever EU's fundamentale rettigheder og retsstatsprincippet, og at genopretningsplanerne bidrager til bl.a. grøn og digital omstilling, samhørighed samt en styrket krisehåndtering.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Rådets godkendelse af Kommissionens forslag til rådsbeslutninger for de enkelte landes genopretningsplaner har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Drøftelserne om implementering af genopretningsfaciliteten har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser.

Udmøntningen af genopretningsfaciliteten vil have direkte negative statsfinansielle konsekvenser for Danmark, idet Danmark ikke vil modtage direkte støtte fra genopretningsfaciliteten i et omfang, som svarer til den andel af den direkte støtte, som Danmark skal finansiere med genopretningsinstrumentet og REPowerEU.

Genopretningsplanerne kan have afledte positive statsfinansielle konsekvenser, i det omfang de opnår formålet med genopretningsfaciliteten, herunder økonomisk genopretning, grøn og digital omstilling samt vækst og arbejdspladser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Drøftelserne om implementering af genopretningsfaciliteten har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser.

Udmøntningen af genopretningsfaciliteten kan have positive samfundsøkonomiske konsekvenser, i det omfang planerne opnår formålet med genopretningsfaciliteten, og REPowerEU-tiltag i landene bidrager til hurtigere og effektiv udfasning af russisk fossil energi i EU. Midler til Danmark som led i udmøntningen af genopretningsfaciliteten kan understøtte vækst, arbejdspladser samt grøn og digital omstilling i Danmark.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Drøftelserne om implementering af genopretningsfaciliteten har ikke i sig selv erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Udmøntningen af genopretningsfaciliteten forventes at have positive erhvervsøkonomiske konsekvenser, idet det også potentielt kan styrke erhvervslivets rammevilkår. Det nærmere omfang vil afhænge af den konkrete implementering. Der vurderes at være et stort potentiale for danske eksportvirksomheder i forbindelse med udmøntning af midler fra genopretningsfaciliteten i andre EU-lande.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene ventes at generelt at støtte de reviderede rådsbeslutninger vedr. hhv. Portugals, Tjekkiet, Nederlandenes, Sloveniens og Spaniens opdaterede genopretningsplaner inklusiv REPowerEU-kapitler på baggrund af Kommissionens forslag, der ventes godkendt med et kvalificeret flertal ifm. ECOFIN 17. oktober 2023.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen lægger stor vægt på, at der sikres effektiv implementering af genopretningsfaciliteten, der leverer på aftalen af 21. juli 2020 i Det Europæiske Råd om EU's flerårige finansielle ramme og genopretningsinstrument (Next Generation EU) samt forordningen om genopretningsfaciliteten, og således bidrager til en grøn genopretning.

Regeringen støtter overordnet ambitionen i REPowerEU om en hurtig udfasning af russisk fossil energi. Regeringen vil forholde sig til beslutninger om tilføjelse af REPowerEU-kapitler til EU-landenes genopretningsplaner i takt med, at der foreligger konkrete forslag.

Regeringen kan støtte Rådets vedtagelse af de reviderede rådsbeslutninger vedr. hhv. Portugals, Tjekkiet, Nederlandenes, Sloveniens og Spaniens opdaterede genopretningsplaner inklusiv REPowerEU-kapitler på baggrund af Kommissionens forslag og på basis af en række principper i overensstemmelse med forordningen om genopretningsfaciliteten, herunder at Kommissionen har tildelt en samlet positiv vurdering af genopretningsplanen, som fastlagt i mandatet givet af Folketingets Europaudvalg 12. maj 2023 forud for ECOFIN 16. maj 2023.

Regeringen finder det generelt vigtigt, at modtagerlandene efterlever EU's fundamentale rettigheder og retsstatsprincippet og lægger stor vægt på, at Kommissionen anvender alle tilgængelige instrumenter til at sikre overholdelse heraf.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen om implementering af genopretningsfaciliteten, herunder rådsbeslutninger vedr. EU-landenes genopretningsplaner, blev i 2021 forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg 8. juli forud for ECOFIN 13. juli, samt til orientering 22. juli (skriftlig), 3. september, 1. oktober, 15. oktober, 4. november og 2. december forud for ECOFIN hhv. 26. juli, 6. september, 5. oktober, 28. oktober, 9. november og 7. december 2021. I 2022 er sagen blevet forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for ECOFIN 18. januar 2022, ECOFIN 2. maj 2022 (skriftlig), ECOFIN 17. juni 2022, ECOFIN 8. juli 2022, ECOFIN 4. oktober 2022, ECOFIN 8. november 2022 og ECOFIN 6. december 2022. I 2023 er sagen forelagt Folketingets Europaudvalg til revideret forhandlingsoplæg 12. maj forud for ECOFIN 16. maj samt til orientering forud for ECOFIN 17. januar, 14. februar, 14. marts, 16. juni, og 14. juli 2023. Samlenotat om implementering af genopretningsfaciliteten blev desuden oversendt til Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 15. marts 2022 og ECOFIN 5. april 2022 (sagen blev dog efterfølgende taget af dagsordenen for begge ECOFIN).

Samlenotat om forordningen om genopretningsfaciliteten tilgik Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 9. juni 2020, forud for forelæggelse til forhandlingsoplæg 16. juni 2020, og forud for ECOFIN 6. oktober 2020, 19. januar, 16. februar, 16. marts, 16. april og 18. juni 2021.

Grund- og nærhedsnotat om genopretningsfaciliteten blev oversendt til Europaudvalget 25. juni 2020.

Sagen om REPowerEU-finansieringsforslaget blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg 8. juli forud for ECOFIN 12. juli 2022, samt til orientering 30. september forud for ECOFIN 4. oktober 2022. Grund- og nærhedsnotat om genopretningsfaciliteten blev oversendt til Europaudvalget 22. juni 2022.

Bilag 1: Vurderingskriterier for genopretningsplaner fastsat i forordningen for EU's genopretningsfacilitet

Bilagboks 1

Vurderingskriterier for genopretningsplaner fastsat i forordningen for EU's genopretningsfacilitet

1. Genopretningsplanen indebærer en fyldestgørende og tilstrækkelig afbalanceret reaktion på den økonomiske og sociale situation og bidrager derved på behørig vis til de seks søjler 1) grøn omstilling, 2) digital omstilling, 3) smart, bæredygtig og inklusiv vækst, herunder økonomisk samhørighed, arbejdspladser, produktivitet, konkurrenceevne, forskning, udvikling og innovation og et velfungerende indre marked med stærke SMV'er, 4) social og territorial samhørighed, 5) Sundhedsmæssig og økonomisk, social og institutionel robusthed, herunder med henblik på øget krisereaktionskapacitet og kriseberedskab, og 6) politikker for den næste generation, børn og unge, herunder uddannelse og færdigheder, idet der tages højde for de berørte EU-landes specifikke udfordringer og det økonomiske tilskud fra genopretningsfaciliteten til det pågældende EU-land.
2. Genopretningsplanen kan forventes effektivt at bidrage til at adressere landets udfordringer som identificeret i anbefalingerne til landet som led i det europæiske semester.
3. Genopretningsplanen kan forventes effektivt at bidrage til at styrke et lands vækstpotentiale, arbejdspladser, økonomiske, institutionelle og sociale robusthed, bidrage til implementeringen af den europæiske søjle for sociale rettigheder, herunder gennem fremme af politikker for børn og unge, imødegå økonomiske og sociale konsekvenser af krisen, og dermed fremme økonomisk, social og territorial samhørighed samt konvergens.
4. Reforme og investeringer inkluderet i genopretningsplanerne må ikke gøre betydelig skade mod EU's miljø og klimamål ("do no significant harm"-princip). I REPowerEU-kapitlet må der gøres midlertidige undtagelser fra "do no significant harm"-princippet til fordel for tiltag, der sikrer EU's nuværende energisikkerhed, hvis tiltaget samtidig minimerer miljøskaden og ikke bringer EU's klimamål i fare.
5. Genopretningsplanen, ekskl. et eventuelt REPowerEU-kapitel, indeholder tiltag, som udgør effektive bidrag til den grønne omstilling og til udfordringer forbundet hermed. Klimatiltag skal udgøre mindst 37 pct. af de skønnede omkostninger forbundet med genopretningsplanen. Eksempler herpå kan fx være energieffektivisering, udvikling og omlægning til vedvarende energi, bæredygtig industri, herunder landbrug og transport mv.
6. Genopretningsplanen, ekskl. et eventuelt REPowerEU-kapitel, indeholder tiltag, som effektivt bidrager til den digitale omstilling og til udfordringer forbundet hermed. Digitaliserings tiltag skal udgøre mindst 20 pct. af de skønnede omkostninger forbundet med genopretningsplanen. Det kan fx være digitale netværk og infrastruktur, cybersikkerhed eller digitalisering og udvikling af offentlig administration.
7. Genopretningsplanen kan forventes at have en varig virkning for det pågældende land.
8. De af landet foreslåede tiltag er tilstrækkelige til at sikre en effektiv overvågning og gennemførelse af genopretningsplanen, herunder milepæle og mål.
9. Et lands begrundelse for, at størrelsen af finansieringsbehovet forbundet med dets genopretningsplan er rimeligt og plausibelt, er på linje med principper om omkostningseffektivitet og står mål med den forventede nationale økonomiske og sociale effekt.
10. De ordninger, der foreslås af det pågældende EU-land ift. tilsyn og kontrol, forventes at forhindre, afsløre og udbedre korruption, svig og interessekonflikter ifm. udmøntningen af genopretningsmidlerne, herunder dobbeltfinansiering fra andre EU-programmer.
11. Genopretningsplanen indeholder tiltag til at gennemføre reformer og investeringer, der repræsenterer samhørighedsfremmende tiltag.
12. REPowerEU-kapitlet indeholder tiltag, der bidrager effektivt til REPowerEU-målsætninger om at bidrage effektivt til energisikkerhed, øge EU's energiforsyning, forøge brugen af vedvarende energikilder og energieffektivitet, forøge energiopbevaringsfaciliteter eller mindske afhængigheden af fossile brændsler før 2030.
13. REPowerEU-kapitlet indeholder tiltag med forventede grænseoverskridende effekter, der bidrager positivt til energisikkerheden i EU, mindsker afhængigheden af fossile brændstoffer eller reducerer energiefterspørgslen.

Kilde: Revideret forordning af 28. februar 2023 vedr. genopretningsfaciliteten: [EUR-Lex - 32023R0435 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

Bilag 2: Status for EU-landenes genopretningsplaner– primo oktober 2023

Land	Beslutningsforslag ¹	Evt. revideret beslutningsforslag ²	REPowerEU (mia. euro)		Finansiel assistance ekskl. REPowerEU (mia. euro)		Forudbetalinger (mia. euro)		Udbetalinger ⁶ (mia. euro)	
			Direkte støtte ³	Videreførte lån	Direkte støtte ⁴	Lån ⁵	Direkte støtte	Lån	Direkte støtte	Lån
BE	23. juni 2021				4,5	0,0	0,8	-		
BG	7. april 2022				5,7	0,0			1,4	
CY	8. juli 2021				0,9	0,2	0,1	0,03	0,1	
DK	17. juni 2021				1,4	0,0	0,2⁷	-	0,3	
EE	5. oktober 2021	9. marts 2023	0,08	-	0,9	0,0	0,1	-		
FI	4. oktober 2021	28. februar 2023			1,8	0,0	0,3	-		
FR	23. juni 2021	26. juni 2023	2,8	-	37,5	0,0	5,1	-	7,4	
EL	17. juni 2021				17,4	12,7	2,3	1,7	3,4	3,7
IE	16. juli 2021	26. juni 2023	-	-	0,9	0,0				
IT	22. juni 2021	28. juli 2023			69,0	122,6	9,0	16,0	20,0	22,0
HR	8. juli 2021				5,5	0,0	0,8	-	1,4	
LV	22. juni 2021				1,8	0,0	0,2	-	0,2	
LT	2. juli 2021				2,1	0,0	0,3	-	0,5	
LU	18. juni 2021	9. december 2022			0,1	0,0	0,01	-	0,02	
MT	16. september 2021	26. juni 2023	0,07	-	0,3	0,0	0,04	0	0,1	
NL	8. september 2022	29. september 2023			4,7	0,0				
PL	1. juni 2022				22,5	11,5				
PT	16. juni 2021	22. september 2023			15,5	2,7	1,8	0,4	2,3	0,7
RO	27. september 2021				12,1	15,0	1,9	0	1,8	0,8
SK	21. juni 2021	26. juni 2023	6,4	-	6,0	0,0	0,8	-	1,1	
SI	2. juli 2021	29. september 2023			1,5	0,7	0,2	0	0,05	
ES	16. juni 2021	29. september 2023			77,2	0,0	9,0	-	28,0	
SE	29. marts 2022				3,2	0,0				
CZ	19. juli 2021	26. september 2023			7,7	0,0	0,9	-	0,9	
DE	22. juni 2021	19. januar 2023			28,0	0,0	2,3	-		
HU	30. november 2022				5,8	0,0				
AT	21. juni 2021				3,8	0,0	0,5	-	0,7	
Beløb i alt	-	-			338,0	165,4	36,6	19,9	69,6	27,2
Lande i alt	27	8			-	7	21	4	16	4

Anm.: Beløb i løbende priser. ¹Dato for Kommissionens forslag til rådsbeslutninger om genopretningsplaner. Forslag, hvor dato for fremlæggelse er i kursiv, er rådsgodkendt. ²Dato for Kommissionens forslag til reviderede rådsbeslutninger om genopretningsplaner. Forslag, hvor dato for fremlæggelse er i kursiv, er rådsgodkendt. ³ Finansiering til REPowerEU-kapitlet i form af ny direkte støtte via EU's kvotehandelssystem, samt evt. midler fra Brexit Reserven. ⁴Den endelige tildeling fra EU's genopretningsfacilitet blev fastlagt 30. juni 2022 pba. den faktiske udvikling i EU-landenes BNP fra 2020-21. Fordelingskriterierne fremgår af forordningen om genopretningsfaciliteten samt https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response/recovery-plan-europe/pillars-next-generation-eu_en. EU-landene har i de fleste tilfælde ansøgt om mere finansiel assistance, end der tildeles de respektive lande i genopretningsfaciliteten, herunder fordi der på ansøgningstidpunkterne var usikkerhed om den endelige tildeling fra genopretningsfaciliteten. Differencer ift. den endelige finansielle assistance kan bl.a. håndteres via egen finansiering eller under bestemte betingelser ved justeringer af landenes genopretningsplaner. ⁵ Baseret på Kommissionens forslag til rådsbeslutninger om genopretningsplaner. Lån til et land kan som udgangspunkt udgøre op til 6,8 pct. af dets BNI i 2019. I forordningen om genopretningsfaciliteten er fastsat et loft på 360 mia. euro for den samlede tildeling af lån til EU-landene. ⁶Udbetalinger på baggrund af opfyldte milepæle og mål (dvs. i tillæg til forudbetalinger). ⁷Knap 1,5 mia. kr. udbetalt 2/9/21. Kilde: Kommissionens pressemeddelelser om indleverede genopretningsplaner og udbetalinger samt Kommissionens genopretningsscoreboard: http://www.ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/.

Dagsordenspunkt 3: Økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine

KOM(2023) 0338

1. Resume

ECOFIN 17. oktober 2023 ventes igen at drøfte økonomiske og finansielle aspekter af Ruslands invasion af Ukraine. Fokus for drøftelsen ventes særligt at være på EU's finansielle assistance til Ukraine som led i midtvejsevalueringen af EU's flerårige finansielle ramme (MFF). Det er muligt at andre økonomiske aspekter af krigen også vil blive berørt, herunder status for EU's markante sanktioner mod Rusland og arbejdet med at undersøge mulighederne for at anvende immobiliserede russiske aktiver til at støtte Ukraines genopbygning.

Hvad angår finansiel assistance til Ukraine som led i midtvejsevalueringen af EU's flerårige finansielle ramme (MFF), har Kommissionen 20. juni 2023 fremsat forslag om en Ukraine-facilitet på 50 mia. euro. Der sigtes mod at opnå enighed om MFF-revisionen, herunder en Ukraine-facilitet, i Det Europæiske Råd (DER) til enten oktober eller november 2023 mhp. efterfølgende aftale med Europa-Parlamentet inden juni 2024.

Regeringen støtter, at EU indtager en ledende rolle i forhold til økonomisk assistance til Ukraine på kort sigt og i forhold til genopbygning på lang sigt. Den russiske invasion af Ukraine medfører betydelige menneskelige og økonomiske omkostninger. Regeringen støtter, at EU-landene i god tid og i samarbejde med relevante partnere sikrer stabil, forudsigelig og holdbar finansiel assistance til Ukraine efter 2023. Der henvises generelt til samlenotat om Ukraine-faciliteten forud for forelæggelse af forhandlingsoplæg i Folketingets Europaudvalg 29. september 2023.

Regeringen finder det vigtigt, at ECOFIN løbende drøfter konsekvenserne af Ruslands invasion af Ukraine, herunder for økonomierne i EU-landene. Regeringen arbejder løbende for indførelse af de hårdest mulige sanktioner mod Rusland, som der kan findes enighed om i EU, herunder med henblik på at sikre en konsekvent og ensartet implementering af sanktioner på tværs af EU samt at forhindre omgåelse af sanktionerne. Regeringen støtter arbejdet med at undersøge mulighederne for at anvende immobiliserede russiske aktiver til at støtte genopbygningen af Ukraine.

2. Baggrund

Sagen om de økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine er løbende blevet drøftet på ECOFIN-møderne siden februar 2022. Drøftelserne har dækket over en række forskellige emner, herunder de økonomiske udsigter for EU-landene, nationale finanspolitiske kompensationstiltag og fælles EU-tiltag i lyset af stigende inflation og høje energipriser, EU's finansielle støtte til Ukraine samt aspekter af EU's sanktioner mod Rusland.

Finansiel assistance til Ukraine (Ukraine-facilitet)

Kommissionen har 20. juni 2023 fremsat forslag om en Ukraine-facilitet, som skal yde finansiel assistance til Ukraine på 50 mia. euro 2024-27. Forslaget er fremsat som led i midtvejsevalueringen af EU's flerårige finansielle ramme (MFF).

Den Internationale Valutafond (IMF) har i marts 2023 skønnet, at den ukrainske stat har et finansieringsbehov på ca. 75 mia. euro indtil 2027, dvs. Ukraines eksterne finansieringsbehov, som er nødvendig at dække for at sikre holdbare offentlige finanser og betalingsbalance.

Ukraine-faciliteten på 50 mia. euro i 2024-27 indebærer, at EU dækker hovedparten af dette behov i perioden, idet det bemærkes, at assistance i form af lån vil indebære et nyt finansieringsbehov, når lånene skal tilbagebetales. Lånene vil have en løbetid på højst 35 år, hvor tilbagebetaling startes i 2034.

EU har i 2022 og 2023 ydet en markant makrofinansiel assistance (MFA) i form af lån på meget lempelige vilkår, *jf. tabel 1*. I 2022 mobiliserede man 7,2 mia. euro i MFA-lån. I 2023 ydede man yderligere 18 mia. euro i lån i den såkaldte MFA+.

Tabel 1

EU finansiel assistance til Ukraine, 2022-23 (makro-finansiel assistance) og 2024-27 (Ukraine-facilitet)

Type	Mia. euro	Status
Makro-finansiel assistance i 2022 (nødashistance, lån)	1,2	- Vedtaget februar 2022 - Fuldt udbetalt i maj 2022
Makro-finansiel assistance i 2022 (ekstraordinær assistance, lån)	6,0	- Vedtaget juli (1 mia. euro) og september 2022 (5 mia. euro) - Fuldt udbetalt december 2022
Makro-finansiel assistance i 2023 (MFA+) (lån)	18,0	- Vedtaget december 2022 - Ultimo august 2023 er 12 mia. euro udbetalt. Ventes fuldt udbetalt ultimo 2023
Forslag om en Ukraine-facilitet som led i revision af EU's flerårige finansielle ramme (MFF), lån og anden finansiel assistance (tilskud, hensættelser til garantier mv.)	50,0	- Forslag endnu ikke vedtaget - Ventes udbetalt 2024-27

Kilde: Kommissionen og egen tilvirkning.

Dertil kommer økonomisk støtte til Ukraine under EU's ikke tilbagebetalingspligtige bistand fra EU's program for naboskab, udvikling og internationalt samarbejde, NDICI. NDICI ydede fra februar 2022 til august 2023 2,4 mia. euro til Ukraine.

EU-budgettet gav i perioden februar 2022 til august 2023 garantier for lån til Ukraine fra Den Europæiske Investeringsbank (EIB) og Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling (EBRD) på 2,6 mia. euro, mens humanitær bistand fra EU til Ukraine beløb sig til 685 mio. euro.

Mulig anvendelse af immobiliserede russiske aktiver til Ukraines genopbygning

På Det Europæiske Råd 15. december 2022 drøftedes mulige optioner for anvendelse af indefrosne og immobiliserede russiske aktiver til støtte for Ukraines genopbygning. Kommissionen, Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik samt Rådet opfordredes til at arbejde videre hermed i

forenelighed med EU og international ret. På Det Europæiske Råd 29.-30. juni 2023 blev der gjort status på sagen, og der blev opfordret til at forsætte arbejdet i koordination med internationale partnere (særligt i G7-regi). På teknisk niveau i EU pågår arbejdet med at kortlægge mulighederne for at anvende et evt. overskud fra de immobiliserede aktiver til at støtte Ukraines genopbygning.

3. Formål og indhold

ECOFIN 17. oktober 2023 ventes igen at drøfte økonomiske og finansielle aspekter af Ruslands invasion af Ukraine.

Fokus for drøftelsen ventes særligt at være på EU's finansielle assistance til Ukraine som led i midtvejsevalueringen af EU's flerårige finansielle ramme (MFF).

Det er muligt, at andre økonomiske aspekter også kan blive berørt, herunder at Kommissionen fx vil orientere om status for EU's markante sanktioner mod Rusland og det pågående arbejde med at undersøge mulighederne for at anvende immobiliserede russiske aktiver til at støtte Ukraines genopbygning.

Finansiel assistance til Ukraine (Ukraine-facilitet)

Ukraine-faciliteten skal ifølge Kommissionen yde finansiell assistance til Ukraine og bidrage til at dække landets finansieringsbehov 2024-27, ligesom faciliteten ifølge Kommissionen skal understøtte reformer og modernisering af Ukraines økonomi og understøtte landets vej mod et fremtidigt EU-medlemskab.

Kommissionens forslag fastlægger en ramme på 50 mia. euro til finansiell assistance til Ukraine 2024-27, *jf. tabel 2*. Faciliteten skal yde både lån (som vil skulle tilbagebetales) og ikke-tilbagebetalingspligtig finansiell støtte, fx tilskud. Lån finansieres ved, at Kommissionen optager lån på de finansielle markeder med sikkerhed i EU-budgettet, mens anden finansiell støtte finansieres af EU-budgettet.

Tabel 2

Ukraine-faciliteten – indikativ finansiell assistance 2024-27 (mia. euro, løbende priser)

Type af finansiell assistance	2024	2025	2026	2027	I alt 2024-27
Lån (Søjle I (Ukraine-planen))	8,25	8,25	8,25	8,25	33,00
Anden finansiell støtte	4,25	4,25	4,25	4,25	17,00
- Heraf Søjle 1	1,50	1,50	1,50	1,50	6,00
- Heraf Søjle II (En investeringsramme for Ukraine)	2,00	2,00	2,00	2,00	8,00
- Heraf Søjle III (EU-optagelse og støttetiltag)	0,75	0,75	0,75	0,75	3,00
Anden finansiell støtte og lån i alt	12,50	12,50	12,50	12,50	50,00

Kilde: Kommissionen og egen tilvirkning.

Forslaget fastlægger ikke en endelig fordeling mellem lån og anden finansiel støtte. Det foreslås, at fordelingen fastsættes af Rådet og Europa-Parlamentet efter forslag fra Kommissionen i den årlige EU-budgetprocedure. Kommissionen afsætter indikativt 33 mia. euro til lån og 17 mia. euro til anden finansiel støtte.

Lån og anden finansiel støtte vil blive tildelt under tre overordnede formål (søjler):

- **Søjle I (Ukraine-plan):** Skal yde lån og anden finansiel støtte til Ukraine på baggrund af Ukraines gennemførelse af en samlet plan (Ukraine-planen) for reformer og investeringer inden for offentlig forvaltning, god regeringsførelse, økonomisk forvaltning samt mhp. fremtidigt EU-medlemskab.
- **Søjle II (Investeringsramme for Ukraine):** Skal understøtte private og offentlige investeringer i Ukraine gennem garantistillelse mv.
- **Søjle III (Teknisk bistand og øvrig støtte):** Har til formål at yde teknisk bistand mhp. tilpasning til EU-standarder og et fremtidigt EU-medlemskab. Søjlen skal derudover dække renteudgifter frem til 2027 ifm. EU-lån til Ukraine, såfremt Ukraine forventeligt anmoder herom.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet er medlovgiver om forslaget om en Ukraine-facilitet. Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at formålet med forslaget om omfattende og vedvarende finansiel assistance ikke i tilstrækkelig grad kan opnås af EU-landene på egen hånd og derfor bedst kan sikres af EU-landene i fællesskab.

Regeringen er enig i Kommissionens vurdering og finder derfor, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget er en forordning og ventes ikke at have konsekvenser for dansk ret.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget om Ukraine-faciliteten vil have betydelige statsfinansielle konsekvenser for Danmark, herunder gennem det danske EU-bidrag. Konsekvenser afhænger bl.a. af, i hvilken grad støtten ydes som hhv. lån og anden finansiel støtte.

Anden finansiel støtte end lån, dvs. tilskud m.v., til Ukraine under faciliteten skal ifølge forslaget finansieres af EU-budgettet, men uden for EU-budgettets udgiftslofter, via den såkaldte Ukraine-reserve.

Dertil kommer, at der lægges op til, at låneomkostninger kan afholdes af EU-budgettet også efter 2027, på anmodning fra Ukraine.

Danmark finansierer ca. 2 pct. af udgifterne på EU's budget.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser.

Finansiell assistance til Ukraine ventes at have betydelige positive samfundsøkonomiske konsekvenser for Ukraine, idet assistancen vil bidrage til at dække det finansieringsbehov, som er opstået i Ukraine som følge af Ruslands invasion af Ukraine.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv direkte erhvervsøkonomiske konsekvenser i Danmark.

Forslaget om Ukraine-faciliteten, herunder en investeringsramme, kan have positive afledte konsekvenser for danske virksomheder, i det omfang de bidrager til genopbygning af Ukraine.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er bred enighed blandt EU-landene om vigtigheden af, at EU yder finansiell assistance til Ukraine. Der er blandt EU-landene bred opbakning til en Ukraine-facilitet samt til at sende et positivt signal til Ukraine om langsigtet økonomisk støtte.

Der er generelt bred opbakning blandt EU-landene til sanktionerne mod Rusland. EU-landene ventes generelt at lægge vægt på vigtigheden af samarbejde og koordinering på tværs af EU-landene for at imødegå konsekvenserne af krisen.

10. Regeringens generelle holdning

Ruslands invasion af Ukraine medfører betydelige menneskelige og økonomiske omkostninger. Regeringen støtter etableringen af et støtteinstrument til Ukraine på 50 mia. euro for perioden 2024-2027. Støtteinstrumentet skal sikre, at EU-landene i god tid og i samarbejde med relevante partnere sikrer stabil, forudsigelig og holdbar finansiell assistance til Ukraine.

EU bør indtage en ledende rolle i den finansielle assistance og genopbygningen. Dette muliggør et sammenhængende reformprogram, synergier i genopbygningsindsatsen, en effektiv kontrolindsats mhp. at mindske risikoen for svindel og korruption med midler, ligesom alle EU-lande forpligtes til at bidrage forholdsmæssigt til genopbygningen. Regeringen finder det centralt, at et støtteinstrument finansieres udover MFF-aftalens udgiftslofter i lyset af de ekstraordinære omstændigheder.

Regeringen er åben for, at den finansielle assistance tager højde for Ukraines situation og behov og kan antage form af en blanding af lån og anden finansiel støtte, fx som indikativt angivet af Kommissionen i forslaget til Ukraine-facilitet, især lån på meget favorable betingelser, da midler herved kan stilles til rådighed uden at genåbne MFF'en.

Regeringen finder det vigtigt, at ECOFIN løbende drøfter konsekvenserne af Ruslands invasion af Ukraine, herunder for økonomierne i EU-landene. Regeringen arbejder løbende for indførelse af de hårdest mulige sanktioner mod Rusland, som der kan findes enighed om i EU, herunder med henblik på at sikre en konsekvent og ensartet implementering af sanktioner på tværs af EU samt at forhindre omgåelse af sanktionerne. Regeringen støtter arbejdet med at undersøge mulighederne for at anvende immobiliserede russiske aktiver til at støtte genopbygningen af Ukraine.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg er løbende blevet forelagt sagen vedr. de økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine, herunder senest til orientering 14. juni 2023 forud for rådsmødet (ECOFIN) 16. juni 2023.

Samlenotat og skriftlig forelæggelse om Ukraine-faciliteten er oversendt til Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 14. juli 2023. Grund- og nærhedsnotat er oversendt 20. juli 2023.

Samlenotat om Ukraine-faciliteten til forelæggelse af forhandlingsoplæg i Folketingets Europaudvalg 29. september 2023 er oversendt 21. september 2023.

Dagsordenspunkt 4: Rådskonklusioner om international klimafinansiering

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resume

ECOFIN ventes at vedtage sine årlige rådskonklusioner om klimafinansiering på rådsmøde den 17. oktober 2023. I rådskonklusionerne ventes EU og medlemslandene at bekræfte EU's fortsatte engagement ift. at bidrage til international klimafinansiering. Det gælder særligt bidraget til de udviklede landes kollektive forpligtelse om at mobilisere 100 mia. USD årligt fra offentlige og private kilder samt øget finansiering til klimatilpasning i lyset af opfordringen fra COP26 i 2021 om at fordoble den internationale klimafinansiering til tilpasning inden 2025. Rådskonklusionerne fremhæver desuden EU's prioriteter ift. at sætte Parisaftalens mål om at vende finansieringsstrømme mod grøn omstilling på dagsordenen på COP28 samt at bidrage konstruktivt til drøftelser om et nyt mål for international klimafinansiering for perioden efter 2025. Samtidig fremhæves behov for at styrke de multilaterale udviklingsbankers bidrag til klimaindsatsen samt at fremme drøftelser om reform af den internationale finansielle arkitektur med henblik på bedre at kunne håndtere klimaudfordringer og fattigdomsbekæmpelse.

Regeringen kan støtte rådskonklusionerne.

Regeringen støtter, at EU og medlemslandene fastholder fokus på at bidrage til indfrielsen af 100 mia. USD-målet, og arbejder for, at EU sender et klart signal om behovet for at øge mobilisering af finansiering generelt og især målrettet klimatilpasning og forebyggelse og håndtering af tab og skader som følge af klimaforandringerne med særlig fokus på de sårbare og mindst udviklede lande. Regeringen har desuden fokus på at styrke de multilaterale udviklingsbankers fokus på klimaindsatsen, og at EU bidrager konstruktivt til drøftelser om, hvordan den internationale finansielle arkitektur for udviklings- og klimafinansiering kan bidrage til både at håndtere klimaudfordringerne og indsatsen for fattigdomsbekæmpelse. Regeringen finder det vigtigt, at EU samtidig sætter fokus på behovet for at vende offentlige og private finansieringsstrømme i grøn retning samt at alle lande bidrager til at fremme gode rammevilkår for mobilisering af klimavenlige private investeringer i samarbejdet med en bred række af aktører.

Konklusionerne har ikke umiddelbar retsvirkning i forhold til dansk ret og har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser.

2. Baggrund

Rådskonklusionerne skal ses i lyset af forhandlingerne i regi af FN's klimakonvention (UNFCCC) og forberedelserne af den 28. partskonference (COP28) under UNFCCC i Dubai, de Forenede Arabiske Emirater, fra den 30. november til 12. december 2023.

Klimafinansiering er en bred betegnelse for offentlige og private midler, der mobiliseres for at understøtte udviklingslandenes reduktion af drivhusgasemissioner samt deres tilpasning til klimaforandringerne. Klimafinansiering forventes at spille en vigtig rolle på COP28, hvor udviklingslandene bl.a. vil holde de udviklede lande

op på indfrielsen af den kollektive forpligtelse om at mobilisere 100 mia. USD årligt fra 2020 til 2025 fra offentlige og private kilder, fokusere på klimatilpasning samt håndtering af tab og skader som følge af klimaforandringerne. Der vil desuden pågå drøftelser om et nyt finansieringsmål for perioden efter 2025, der skal vedtages på COP29 i 2024. EU arbejder desuden for, at Parisaftalens selvstændige mål om at gøre finansieringsstrømme konsistente med omstilling til lavemission og modstandsdygtighed over for klimaforandringer også sættes på dagsordenen. Drøftelserne på COP28 ventes præget af en stigende opmærksomhed på behovet for reformer af den internationale finansielle arkitektur, herunder de multilaterale udviklingsbankers muligheder for at bidrage med finansiering til klimaindsatsen i udviklingslandene.

3. Formål og indhold

Formålet med rådskonklusionerne er at præsentere EU's indsats ift. klimafinansiering og fastlægge EU's synspunkter og prioriteter på området forud for COP28.

Udkastet til rådskonklusioner lægger bl.a. op til følgende:

EU udtrykker bekymring over rapporter fra Verdens Meteorologiske Organisation (WMO), der forudsiger globale temperaturstigninger på rekordniveau de næste fem år, og FN's klimapanel (IPCC), der peger på at de globale drivhusgasudledninger skal reduceres med 43 pct. i 2030 ift. 2019 for at begrænse de globale temperaturstigninger til 1,5 grader, samt om det på globalt niveau er muligt at kanalisere tilstrækkelig finansiering til at håndtere behovet for klimatilpasning og reduktion af drivhusgasser, men at der er en række barrierer, der skal adresseres.

EU fremhæver, at Parisaftalens selvstændige mål om at gøre finansieringsstrømmene konsistente med omstilling til lavemission og modstandsdygtighed over for klimaforandringer (artikel 2.1c) vil have central betydning for indfrielsen af Parisaftalens andre mål. Fra EU's side lægges der derfor vægt på, at der på dagsordenen for COP28 tilføjes et selvstændigt dagsordenspunkt om Parisaftalens artikel 2.1(c) med henblik på at fremme diskussion om, hvad målet indebærer og hvordan det skal nås. Der lægges fra EU's side desuden op til, at der i den globale status for indfrielsen af Parisaftalens mål på COP28 (det såkaldte *global stocktake*) gives stærke signaler om at integrere klimahensyn i økonomiske og finansielle politikker og beslutninger.

Det fremhæves, at EU har indført en omfattende række tiltag, der bidrager til at vende finansieringsstrømme i grøn retning, herunder klimarettede tiltag under EU's flerårige finansielle ramme, genopretningsinstrumentet NextGenerationEU og fonde under EU's kvotehandelssystem, samt vedtagelse af *Fit for 55*-pakkens forslag, der styrker niveauet for prissætning af CO₂-udledning (carbon pricing) i EU. Det betones, at mobilisering af privat finansiering vil skulle løfte størstedelen af det globale investeringsbehov og EU noterer med bekymring niveauet af privat finan-

siering til aktiviteter i særligt den fossile energisektor og miljømæssigt skadelige subsidier, der ikke er udfaset. I den sammenhæng fremhæves en række fremsatte forslag, der skal styrke grundlaget for EU's rammer for bæredygtig finansiering.

EU fremhæver arbejdet i *Coalition of Finance Ministers for Climate Action*, der giver konkrete eksempler og anvisninger til, hvordan finansministerier kan integrere klimahensyn i økonomisk og finansiel politik.

En række europæiske og internationale initiativer for at mobilisere investeringer til en retfærdig og bæredygtig omstilling og støtte til klimainsats i udviklingslande fremhæves, herunder EU's samlede tilgang med centrale aktører i EU's medlemslande europæiske institutioner og virksomheder gennem *Global Gateway-strategien*, hvor der planlægges mobiliseret op til 300 mia. EUR fra 2021-2027, herunder bl.a. til grøn omstilling. Desuden fremhæves integrerede samarbejder under *Just Energy Transition Partnerships* med Sydafrika, Indonesien, Vietnam og Senegal, EU's *Global Green Bond-initiativ*, samt initiativer om klimatilpasning og modstandsdygtighed i Afrika.²⁰

EU og medlemslandene genbekræfter forpligtelsen om at levere deres bidrag til de udviklede landes kollektive forpligtelse om at mobilisere 100 mia. USD årligt frem mod 2025, samt at man forventer at målet indfris i 2023. Det fremhæves, at EU og EU's medlemslande er den største bidragsyder. Det fremhæves samtidig, at EU vil engagere sig konstruktivt i drøftelser om nyt kollektivt klimafinansieringsmål for perioden efter 2025, hvor der er behov for en global indsats for mobilisering af finansiering fra både private og offentlige nationale og internationale kilder. De udviklede lande skal fortsat drive indsatsen, men der opfordres fra EU's side til en drøftelse om at udvide kredsen af bidragsydere, hvor alle Parisaftalens parter bidrager på linje med deres finansielle kapacitet. Det understreges samtidig, at et nyt klimafinansieringsmål skal fastsættes i sammenhæng med og bidrage til at gøre alle finansieringsstrømme kompatible med Parisaftalens målsætninger.

EU og EU's medlemslande følger op på Glasgow-klimapagtens opfordring fra 2021 om at fordoble det globale bidrag til klimatilpasning i udviklingslandene inden 2025, og understreger vigtigheden af at kanalisere støtte til de fattigste og mest sårbare lande, særligt de mindst udviklede lande og små østater, herunder gennem samarbejde om at styrke landenes kapacitet til at prioritere og planlægge klimatilpasningsindsatser. Det fremgår, at EU og EU's medlemslande vil arbejde for nye arrangementer for finansiering i forbindelse med klimaskabte tab og skader. Nye finansie-

²⁰ *Global Gateway* er EU's strategi ift. at opbygge partnerskaber med Latinamerika, Caribien og Afrika mhp. fremme af handel og investeringer. EU's *Global Green Bond Initiative* er et tiltag under Global Gateway, der primært har til hensigt at etablere troværdige markeder for grønne obligationer i partnerlande. Grønne obligationer finansierer nye eller eksisterende grønne projekter. Udstederen af obligationen forpligter sig således til at anvende proventet til fx vedvarende energi, miljøvenlig transport, tilpasning til klimaforandringer mm. *Just Energy Transition Partnerships* er partnerskaber mellem EU og hhv. Sydafrika, Indonesien, Vietnam og Senegal mhp. at øge adgangen til klimafinansiering i de pågældende udviklingsøkonomier, så de kan blive mindre afhængige af fossile brændsler.

ringsarrangementer, herunder en global fond, skal målrettes til støtte for særligt sårbare udviklingslande og indrettes, så den komplementerer eksisterende finansieringsinstrumenter.

Der fremhæves en række tiltag, der kan øge de globale finansieringsstrømme til at adressere udviklingslandenes behov og prioriteter, herunder seneste udviklinger ift. reform af de multilaterale udviklingsbanker og internationale finansielle institutioner. Det gælder bl.a. fremskridt med Verdensbankens muligheder for krisehåndtering samt videreførelse af anbefalinger fra G20's uafhængige evaluering af multilaterale udviklingsbankers rammer for kapitaldækning, der kan bidrage til yderligere lånekapacitet. EU opfordrer de multilaterale udviklingsbanker til fortsat at styrke klimaindsatsen, herunder ved i fællesskab med andre udviklingsfinansieringsinstitutioner og eksportkreditagenturere at udfase finansiering af fossil energi hurtigst muligt. I den forbindelse fremhæves Frankrigs præsident Macron's Topmøde for en Ny Global Finanspakt for nyttige drøftelser og resultater på bl.a. håndtering af stigende gæld, klimakrisen, mobilisering af finansiering til de lande, der er mest sårbare over for klimaforandringerne, samt fokus på brug af internationale karbonmarkeder til at drive både reduktion af drivhusgasser og levere finansiering til klimaindsatser.

Kommissionen opfordres til at opgøre den samlede klimafinansiering i 2022 fra EU, der – efter Rådets godkendelse – kan offentliggøres forud for COP28.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet ventes ikke at udtale sig om rådskonklusionerne.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Rådskonklusionerne har ikke i sig selv retsvirkning i forhold til dansk lov.

7. Økonomiske konsekvenser

Rådskonklusionerne har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser og lægger heller ikke op til nye forpligtelser for Danmarks bidrag til international klimafinansiering. Rådskonklusionerne har heller ikke i sig selv samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ventes generel opbakning til rådskonklusionerne.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen kan støtte udkastet til rådskonklusioner.

Regeringen støtter, at EU og medlemslandene fastholder fokus på at bidrage til indfrielsen af de udviklede landes kollektive forpligtelse om at mobilisere 100 mia. USD årligt fra offentlige og private kilder. Regeringen finder det vigtigt, at EU sender et klart signal om at levere øget finansiering målrettet klimatilpasning med særlig fokus på de mest sårbare og mindst udviklede lande.

Regeringen støtter desuden et styrket fokus på finansiering af forebyggelse og håndtering af tab og skader som følge af klimaforandringerne, og at der på COP28 fremlægges konkrete anbefalinger om nye finansieringsarrangementer og en fond for klimaskabte tab og skader. Det er vigtigt, at fokus er på fattige og sårbare udviklingslande, især små udviklingsøstater og de mindst udviklede lande, samt at fonden er åben for alle finansieringskilder og ikke opdeler verdens lande i fastlåste kategorier af bidragsydere og modtagere.

Regeringen finder det vigtigt, at der sættes fokus på behovet for at de globale finansieringsstrømme skal understøtte den grønne omstilling, herunder ved at Parisaftalens mål herom i artikel 2.1(c) sættes på den formelle forhandlingsagenda på COP28. Regeringen ser det i den forbindelse hensigtsmæssigt at fremhæve EU's egne tiltag for at bidrage til at vende offentlige og private finansieringsstrømme i grøn retning, herunder gennem midler afsat til klima under EU's budget, forslag under EU's ramme for bæredygtig finansiering, og vedtagelsen af *Fit for 55*-pakken, der bl.a. styrker anvendelsen af kvotehandel i EU.

Regeringen finder det vigtigt, at alle lande bidrager til at fremme gode rammevilkår for mobilisering af klimavenlige private investeringer, og at dette bør ske i samarbejde med en bred række af aktører. Regeringen har i den forbindelse bl.a. fokus på at styrke de multilaterale udviklingsbankers fokus på klimaindsatsen. Regeringen finder det vigtigt, at EU bidrager konstruktivt til at gentænke den internationale finansielle arkitektur for udviklings- og klimafinansiering, så den kan bidrage til at håndtere klimaudfordringerne samtidig med at indsatsen for fattigdomsbekæmpelse fastholdes.

Regeringen støtter samtidig, at EU anlægger en konstruktiv linje ift. opstart af drøftelser om et kollektivt klimafinansieringsmål for perioden efter 2025. Regeringen finder det i den forbindelse vigtigt, at målet ses i sammenhæng med og bidrager til målet om at vende finansieringsstrømme i grøn retning i bredere forstand, samt at kredsen af finansielle bidragsydere udvides.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Rådskonklusionerne har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 5: Afrapportering fra G20-møde 11.-13. oktober 2023

1. Resume

Kommissionen og det spanske EU-formandskab ventes at afrapportere fra IMF- og G20-møderne for finansministre og centralbankchefer 11.-14. oktober 2023 i forbindelse med IMF's og Verdensbankens årsmøder 9.-15. oktober 2023.

2. Baggrund

Der afholdes IMF- og G20-møder for finansministre og centralbankchefer 11.-14. oktober 2023 i forbindelse med IMF's og Verdensbankens årsmøder 9.-15. oktober 2023.

G20-mødet bliver det fjerde G20-finansministermøde under det indiske G20-formandskab og EU vil være repræsenteret ved det spanske EU-formandskab og Kommissionen.

Det indiske G20-formandskab udsendte efter det seneste møde for finansministre og centralbankchefer 17.-18. juli 2023 en opsummering af diskussionerne, som bl.a. vedrørte følgende:

- *Udsigter og risici for den globale økonomi* inkl. de makroøkonomiske konsekvenser af ændringer i fødevarer- og energisikkerhed samt klimaændringer.
- *Styrkelse af de multilaterale udviklingsbanker*: G20 fremhævede flere initiativer til at understøtte styrkelsen af multilaterale udviklingsbanker, herunder fra G20's ekspertgruppe på området. Yderligere endosserede G20 en køreplan for, hvordan flere låneressourcer i udviklingsbankerne kan frigøres.
- *Gældsårbarheder*: G20-landene anerkendte fremskridtene i sager vedr. gældshåndtering under bl.a. G20/Parisklubbens fælles ramme for gældshåndtering (*Common Framework for Debt Treatment*) og understregede vigtigheden af en effektiv, systematisk og omfattende proces til at adressere gældsårbarheder i mellem- og lavindkomstlande.
- *Digital offentlig infrastruktur*: G20 havde fokus på at udnytte potentialet i digital offentlig infrastruktur til at fremme finansiel inklusion og produktivitet.
- *Kryptoaktiver*: De makroøkonomiske og finansielle risici relateret til kryptoaktiver var igen på dagsordenen. G20 bød Financial Stability Board's (FSB) højniveauanbefalinger vedr. aktiviteter med kryptoaktiver og globale stablecoin-ordninger velkommen.
- *Klimafinansiering*: G20 understregede vigtigheden af at mobilisere ressourcer til at fremme den grønne omstilling. anbefalinger fra arbejdsgruppen for bæredygtig finansiering, som understøtter en rettidig og tilstrækkelig mobilisering af ressourcer til klimafinansiering, blev budt velkommen.
- *Pandemier*: Den videre globale indsats for forebyggelse af og håndtering af pandemier blev drøftet, herunder styrket koordinering mellem finans- og sundhedsministerier.

- *International skattepolitik:* G20 anerkendte fremskridtene ift. OECD's aftale om international selskabsbeskatning. Samtidig opfordredes der til færdiggørelse af det udestående arbejde i henhold til de aftalte tidsfrister.
- *Infrastruktur og byudvikling:* G20 støttede det indiske formandskabs arbejde under titlen ”*Financing the Cities of Tomorrow*”, herunder med en rapport, som guider til alternative finansieringskilder og mere privat-offentligt samarbejde for at afhjælpe manglen på finansiering til infrastruktur i byerne.

3. Formål og indhold

ECOFIN ventes at modtage en afrapportering fra Kommissionen og det spanske EU-formandskab vedr. IMF- og G20-møderne for finansministre og centralbankchefer 11.-14. oktober 2023.

Den fælles EU-holdning til G20-mødet for finansministre og centralbankchefer og den fælles skriftlige EU-erklæring (statement) til mødet i IMF's ministerkomité, (IMFC), fortsætter den tidligere linje og lægger bl.a. vægt på følgende:

- *EU fordømmer Ruslands krig i Ukraine.* EU står fortsat ved Ukraines side og vil fortsætte arbejdet med støtte til Ukraine i samarbejde med internationale partnere.
- *Den usikre situation for fødevarerikkerheden.* EU lægger stor vægt på bekymringer for den globale fødevarerikkerhed, især i lyset af ophævelsen af Sortehavsinitiativet vedr. korneksport. EU støtter det internationale arbejde med at styrke den globale fødevarerikkerhed og opfordrer Rusland til at tillade genindførslen af Sortehavsinitiativet med øjeblikkelig virkning.
- *Finanspolitikken bør fortsat tilrettelægges med forsigtighed i lyset af høj inflation og strammere finansielle betingelser.* Finanspolitikken skal tilrettelægges sådan, at den både lader pengepolitikken virke ift. at tæmme inflationen og styrker den finansielle holdbarhed og robusthed ift. at håndtere fremtidige stød til økonomierne.
- *EU støtter drøftelser om klimapolitik i G20, herunder skattepolitik og CO2-prissætning og understreger vigtigheden af hurtigt at implementere effektive klimatiltag.* EU støtter også øget fokus i G20 og IMF på makroøkonomiske klimarisici og tiltag, der kan understøtte en retfærdig grøn omstilling globalt, bl.a. ved at øge offentlige og private investeringer i bæredygtig infrastruktur.
- *Understøttelse af den grønne og digitale omstilling.* EU lægger vægt på vigtigheden i arbejdet med at støtte den grønne omstilling og fremhæver bl.a. de klima- og digitaliseringsrettede tiltag i genopretningsinstrumentet NGEU (”Next Generation EU”) og lovgivning, som fremmer omstilling mod CO2-neutralitet, fx CO2-grænsetilpasningsmekanismen.
- *Støtte til G20's opfordring til multilaterale udviklingsbanker om, at de tilvejebringer yderligere finansiering,* også igennem mobilisering af mere privat kapital, inden for deres mandat og nuværende kapitalgrundlag, herunder til infrastrukturprojekter.

- *Opbakning til et kvotebaseret IMF med tilstrækkelige ressourcer.* Herunder støtte til udvidelsen af de nuværende kvote-betalinger i lyset af den aktuelle økonomiske situation.
- *Risici for finansiel stabilitet:* EU opfordrer G20 til at fortsætte støtten til arbejdet i Financial Stability Board (FSB) med at overvåge og håndtere risici for den finansielle stabilitet, der er forbundet med alle former for kryptoaktiver, og arbejdet med at styrke grænseoverskridende betalinger.
- *Naturkatastrofer i Marokko og Libyen.* EU kondolerer Marokko og Libyen med de mange ofre til henholdsvis jordskælv og oversvømmelse. EU ønsker at yde Marokko og Libyen den nødvendige støtte.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet udtaler sig ikke i sagen.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant.

7. Økonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Landene ventes generelt at tage Kommissionens og EU-formandskabets afrapportering fra G20- og IMF-møderne til efterretning.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen vil tage Kommissionens og EU-formandskabets afrapportering fra G20- og IMF-møderne til efterretning.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg blev forelagt sagen om G20-mødet 11.-13. oktober 2023 til orientering forud for rådsmødet (ECOFIN) 14. juli 2023.